

Makers op waarde geschat

Subsidie-beoordelingsinstrument
dat de staat van dienst
en marktinteresse
objectiveert
en geformaliseerd meeweegt
met het oordeel van
deskundigen

Amsterdam, 21 juni 2009

Geschreven door Esmé Lammers

met bijdragen van Nathalie Scholten en prof. dr. R.J. Boucherie

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	4
<i>Inleiding</i>	4
<i>Onderzoek</i>	5
<i>Conclusie en aanbeveling</i>	5
Voorwoord	6
<i>Het moet wel goed zijn</i>	6
<i>Ontstaan Makers op Waarde Geschat</i>	6
<i>Met dank aan</i>	7
Inleiding	8
<i>Taak Filmfonds</i>	8
<i>Onvrede is er altijd?</i>	8
<i>Structuur rapport</i>	9
Collegiale toetsing door commissies	10
<i>Inleiding</i>	10
<i>Uitgangspunt Realiseringsregeling Lange Speelfilm</i>	10
<i>De beoordeling</i>	10
<i>Beoordelingscriteria</i>	11
<i>Visie op bereiken van de doelstelling</i>	11
<i>Formalisering van de beoordeling</i>	11
<i>Vaststellen hoogte van de bijdrage</i>	11
<i>Onderdelen huidige beoordelingsinstrument</i>	12
<i>Analyse</i>	12
<i>Conclusie</i>	12
Geobjectiverde beoordeling Europese fondsen	13
<i>Inleiding</i>	13
<i>Denemarken</i>	14
<i>60/40-regeling</i>	14
<i>Duitsland</i>	14
<i>De Referentz-regeling</i>	14
<i>Frankrijk</i>	14
<i>De automatische regeling</i>	14
<i>Conclusie en samenvatting</i>	15
Onderzoek	16
<i>Inleiding</i>	16
<i>Werkwijze</i>	17
<i>Klankbordgroepen</i>	17
<i>Test</i>	17
Makers op Waarde Geschat	18
<i>Inleiding</i>	18
<i>Doelstelling Realiseringsregeling Lange Speelfilm</i>	18
<i>Visie op bereiken van de doelstelling</i>	19

<i>Doel beoordelingsinstrument</i>	19
<i>Beoordelingsaspecten</i>	20
<i>Hoogte bijdrage</i>	20
<i>Onderdelen beoordelingsinstrument</i>	20
<i>Objectivering en formaliseren van de beoordeling</i>	21
<i>Gevolgen en conclusies</i>	21
Beoordeling aanvraag in de praktijk	22
<i>Inleiding</i>	22
<i>Staat van dienst</i>	22
<i>Voorbeeld aanvraag</i>	23
<i>Totaalcijfer filmteam</i>	25
<i>Interesse marktpartijen</i>	25
<i>Oordeel deskundigen</i>	26
<i>Beleidsplan</i>	28
<i>Eindcijfer project</i>	28
<i>Norm & basisbijdrage</i>	28
<i>Vaststellen hoogte bijdrage</i>	28
<i>Gevolgen</i>	29
Test beoordelingsinstrument	30
<i>Inleiding</i>	30
<i>Klankbordbijeenkomsten</i>	30
<i>Test 2007/2008</i>	31
<i>Gevolgen</i>	33
<i>Conclusies</i>	33
Invoering van het instrument	34
<i>Inleiding</i>	34
<i>Criteria en invoering</i>	34
<i>Conclusie</i>	39
Conclusies	40
Aanbevelingen	41
Bijlagen	I
<i>Bijlage 01 Definities en reglement Makers op Waarde Geschat</i>	I
<i>Bijlage 02 Veel gestelde vragen</i>	III
<i>Bijlage 03 Fragment database</i>	V
<i>Bijlage 04 Eindbeoordelingsformulier</i>	VI
<i>Bijlage 05 Festivaloverzicht</i>	VII
<i>Bijlage 06 Overzicht waarderingen filmcijfer</i>	VIII
<i>Bijlage 07 Wiskundige onderbouwing Makers op Waarde Geschat</i>	IX
<i>Bijlage 08 Ontwikkeling waarderingmodel interesse marktpartijen</i>	XV
<i>Bijlage 09 Literatuurlijst</i>	XVII
<i>Bijlage 10 Begrippenlijst</i>	XVIII

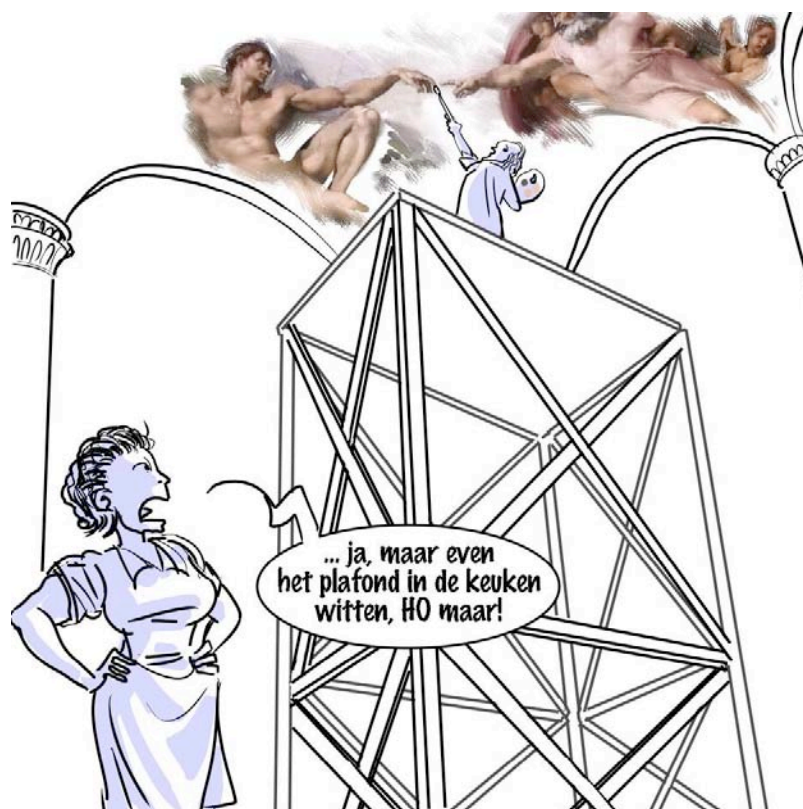
Samenvatting

Inleiding

De voornaamste reden voor het *Nederlands Fonds voor de Film* om opdracht te geven voor een onderzoek naar de levensvatbaarheid van het beoordelingsinstrument *Makers op Waarde Geschat* was dat het fonds streeft naar een beoordeling die geformaliseerd en inzichtelijk verloopt.

Sinds de oprichting in de jaren vijftig van het *Productiefonds voor de Nederlandse Film* en het *Fonds voor de Nederlandse film* (de voorlopers van het huidige *Filmfonds*)¹ worden subsidieaanvragen beoordeeld door collegiale toetsing: adviseurs beoordelen een filmplan op grond van de verwachting of dit plan zal leiden tot een film die voldoet aan de doelstelling. Aangezien een film ontstaat uit een technisch en creatief proces en er voor het ontstaan van kwaliteit geen recept is, blijkt het lastig om voor deze beoordeling objectieve maatstaven te formuleren. Zo'n beoordeling inzichtelijk maken is met andere woorden niet eenvoudig.

Hoewel de beoordelingsmethodiek, *Makers op Waarde Geschat* (*MoWG*), niet ontstaan is vanuit de wens de beoordeling inzichtelijker te maken, blijkt de methode hiervoor wel geschikt. Deze methodiek heeft namelijk een andere visie op het bereiken van de doelstelling dan de huidige beoordeling. Het gaat er vanuit dat de kwaliteit van onze filmcultuur afhan-

kelijk is van het talent van filmmakers en de mogelijkheden die zij hebben om zich te ontwikkelen. De beoordeling is daarom niet gericht op het doen van een voorspelling, maar op het herkennen van het *juiste* talent. Omdat de herkenning van talent voor een deel plaats kan vinden op basis van eerder gemaakte films, biedt deze beoordeling mogelijkheden tot objectivering en is ze eenvoudiger inzichtelijk te maken. Dit laatste was, ondanks de afwijkende visie op het bereiken van de doelstelling, reden voor het *Filmfonds* om opdracht te geven voor het onderzoek.

De kwaliteit van filmcultuur is afhankelijk van het talent van filmmakers en de mogelijkheden die ze hebben om zich te ontwikkelen

¹<http://www.geocities.com/hollywood/theater/2180/nfove.html>

Onderzoek

Om het herkennen van talent van filmmakers op de juiste manier te objectiveren is in samenwerking met de Universiteit Twente en onder leiding van prof. dr. R. J. Boucherie een uniek wiskundig waarderingsmodel, *Staat van Dienst*, ontwikkeld. Hoewel het model breed ingezet kan worden en het verschillende samenwerkingsverbanden, ook tussen beginnende en ervaren succesvolle makers, op waarde weet te schatten, is het denkbaar dat er talent is dat niet door het model opgemerkt wordt. Talentvolle filmmakers die nog nooit een speelfilm hebben gemaakt, maar zeer succesvol televisiedrama maken bijvoorbeeld. Om deze, soms beginnende, filmmakers te kunnen waarderen en omdat het publieksbereik en de innovatieve, artistiek inhoudelijke kwaliteiten van het project (zie voor een toelichting hoofdstuk *Makers op Waarde*

- *Staat van Dienst* (objectief)
- *Interesse marktpartijen* (objectief) en
- *Oordeel deskundigen* (subjectief)

Geschat) ook van belang zijn, is het beoordelingsinstrument uitgebreid met nog twee andere waarderingsmodellen: de modellen *Interesse marktpartijen* en *Oordeel deskundigen*. De drie modellen samen bepalen, in de verhouding 40: 20: 40, het aantal punten van een project. Projecten waarvan de som voor de drie onderdelen 60 punten of meer is krijgen met het instrument een positief advies².

Het beoordelingsinstrument is in klankbordgroepen bestaande uit Filmfondsmedewerkers en afgevaardigden van belangverenigingen besproken. Hoewel men graag objectief wil oordelen en beoordeeld wil worden, bleek men toch ook huiverig voor de gevolgen. In de huidige situatie is er sprake van een wisselende norm die bepaald wordt door deskundigen waardoor er binnen het fonds en met de aanvrager ruimte is voor discussie over besluiten. Een objectieve norm zal daarentegen betekenen dat projecten die aan deze norm voldoen zonder verdere discussie een positief advies krijgen. Dit automatische karakter baart het Filmfonds en de sector zorgen. De angst dat het oneigenlijk gebruik zal uitlokken is groot. Verschillende tests wijzen echter uit dat met de juiste afstelling, van onder andere het waarderingsmodel *Staat van Dienst*, de groep 'goede' filmmakers - de groep die met voldoende marktinteresse automatisch de benodigde punten halen - zeer goed afgebakend kan worden en dat deze dan bestaat uit filmers die films maken binnen de doelstelling van de regeling. In wezen krijgen in dat geval dus alleen stevig ondersteunde projecten van 'goede' filmmakers automatisch doorgang.

Filmmakers die succesvol films maken binnen de doelstelling en die vooruitzichten hebben op een veelbelovende uitbreng van de nieuwe film in de bioscoop en/of op filmfestivals, krijgen automatisch een positief advies.

Conclusie en aanbeveling

De werkgroep concludeert dat de beoordeling met het instrument geformaliseerd, inzichtelijk en voorspelbaar tot stand kan komen. Het geobjectiveerde gedeelte maakt dat het instrument eenvoudig in gebruik is, de communicatie verbeterd en dat het de samenwerking met de sector ten goede zal kunnen komen. Filmfonds en sector zullen daarbij beter in staat zijn tot het maken van een planning terwijl beginnende filmmakers de kans krijgen om samen te werken met gevestigde namen of aanvullend beoordeeld kunnen worden door deskundigen.

Een brede discussie en een proefperiode moeten uitwijzen of en hoe het instrument ingezet kan worden en welke rol het deskundig oordeel zal moeten spelen. Het verdient hierbij aanbeveling om de norm zodanig af te stellen dat aanvragers op basis van het geobjectiveerde deel automatisch een positief advies kunnen krijgen. (De hoogte van de bijdragen kan daarna bepaald worden door de raad van bestuur.) Als het voldoen aan de objectieve norm namelijk niet tot een positief advies leidt, dan blijft elke aanvrager in alle gevallen afhankelijk van het oordeel van deskundigen en zijn de besluiten, wegens de subjectiviteit van het deskundige oordeel, nauwelijks inzichtelijker of voorspelbaarder geworden, terwijl dit toch het doel was van het onderzoek. De werkgroep beveelt daarom aan om de waarderingsmodellen en de norm zodanig af te stellen dat filmmakers die films maken binnen de doelstelling en die grote steun genieten van marktpartijen automatisch continuïteit te verlenen zodat ze met grote inhoudelijke vrijheid hun films kunnen maken. Alleen dan voldoet het instrument *Makers op Waarde Geschat* aan haar eigen uitgangspunten en hanteert het Filmfonds met dit instrument een beoordeling die inzichtelijk en geformaliseerd tot stand komt.

² De hoogte van de bijdrage kan door de raad van bestuur en staf, eventueel aan de hand van het oordeel van deskundigen, vastgesteld.

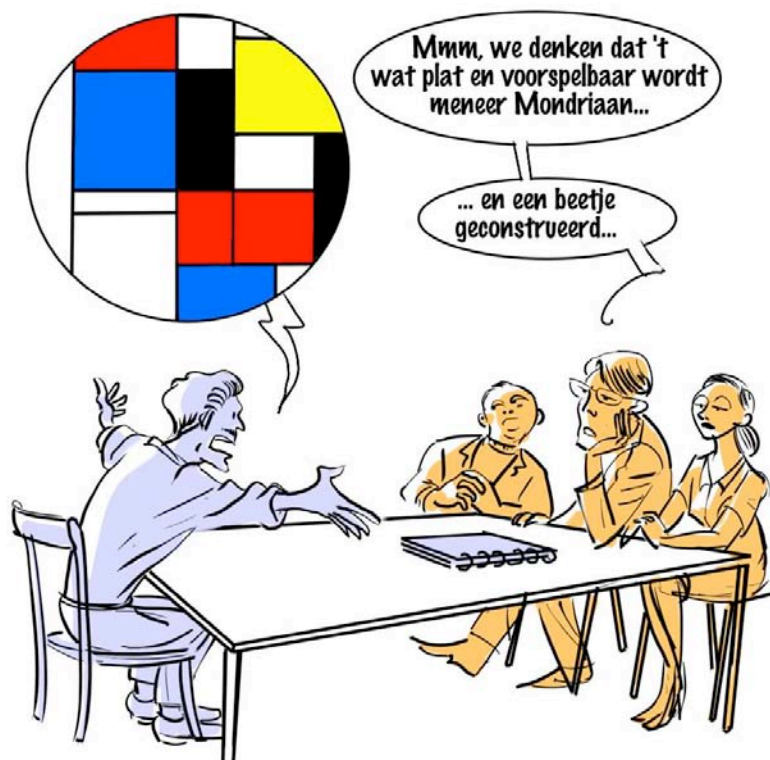
Voorwoord

Het moet wel goed zijn

Het moet wel goed zijn! Deze zin heb ik de afgelopen jaren het meest gehoord tijdens de ontwikkeling van het beoordelingsinstrument. Men doelde dan op de kwaliteit van de filmprojecten die gehonoreerd worden. Natuurlijk moet het goed zijn! Het is alleen de vraag wat iemand daarmee bedoelt en vooral hoe je het bereikt. Door filmmakers te vertellen hoe ze een goede film moeten maken of door een beloning uit te loven bij gewenst resultaat?

De huidige praktijk leert dat 'kwaliteit' als selectiecriteria nog al eens tot verwarring en discussies leidt. Vooral wanneer de 'kwaliteit' nog moet ontstaan en er een voorspelling wordt gedaan. Niemand kan met zekerheid zeggen: "als je

dit doet, dan ontstaat er een 'goede' film". Zou ik daartoe in staat zijn, dan was ik stinkend rijk.

Ontstaan Makers op Waarde Geschat

Dit besef – en de kritiek die er was op het Filmfonds (men verweet het Filmfonds al enige tijd op de stoel van de producent te zitten) – leidde ertoe dat ik, toen ik in 2005 intendant voor de commerciële film werd en zelf projecten moest beoordelen, besloot te kijken of het anders kon.

De kiem voor innovatie, voor het ontstaan van onverwacht geniale films en kwaliteit ligt in mijn ogen bij het talent van de filmmaker. Als de filmmaker 'goed' is, dan stelt hij zijn crew zinnig samen, schaaft hij in samenwerking met de rest van het filmteam aan het scenario totdat dit in zijn ogen 'goed' is en probeert hij tijdens het maakproces het onderste uit de kan te halen. De uiteindelijke film is soms geniaal of valt tegen, soms

wordt hij na jaren geherwaardeerd, maar de film is in elk geval onderdeel van onze cultuur. En als de filmmaker interessant is, dan zijn zijn films dat ook, ook de minder geslaagde films, alleen al omdat deze hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van zijn talent. Het creatieve proces aan banden leggen of er normen voor dicteren in de hoop dat het 'goed' wordt, kan in mijn ogen nooit een constructieve ondersteuning van onze filmcultuur betekenen.

Het leek mij zinniger om aanvragers te stimuleren tot het leveren van kwaliteit door ze te belonen voor resultaten. Het voordeel hiervan is dat aanvragers ook op een passende manier afgerekend kunnen worden op misbruik van de regeling. Het leveren van prestaties moet continuïteit opleveren en het maken van innovatieve, experimentele films moet hierbij mogelijk zijn, maar voortdurend tegenvallende films, het niet nakomen van afspraken of bewezen onkunde betekenen bij een volgende keer minder kans op een bijdrage of in het ergste geval helemaal geen bijdrage.

Het voordeel van deze beoordeling is dat er volgens mij een grotere diversiteit aan interessantere kwaliteitsfilms kan ontstaan (en de beoordeling dus doelmatiger is) én dat de beoordeling inzichtelijk gemaakt kan worden omdat voor het herkennen van bewezen talent (het leveren van prestaties) objectieve maatstaven te geven zijn. Je kunt immers kijken naar eerder gemaakte films. Alleen beginnend talent en talent dat nog nooit een speelfilm gemaakt heeft, is niet op deze manier te herkennen. De beoordeling van deze groep kun je voor een deel overlaten aan de sector door het samenwer-

ken met beginners aantrekkelijk te maken en je kunt hiervoor aanvullend het oordeel van deskundigen (eventueel via speciale regelingen) inschakelen.

Ervan uitgaande dat de regeling bedoeld is om het ontstaan van commerciële films mogelijk te maken, formuleerde ik de volgende werkdefinitie: *Een filmmaker heeft een bewezen talent voor het maken van commerciële films wanneer hij doorgaans in staat blijkt een aanzienlijk bioscooppubliek (meer dan 125.000 bioscoopbezoekers) voor zijn films te interesseren.* Hierdoor ontstonden drie stapels: de stapel *recent (zeer) succesvolle-*, de *professionele soms wisselend succesvolle* - en de *beginnende* commerciële filmmakers. Aanvragers konden hierdoor op waarde worden geschat en op maat worden beoordeeld.

Op 31 maart 2006 presenteerde ik de beoordelingsmethode MoWG aan het toenmalige Filmfondsbestuur onder voorzitterschap van Hans Dijkstal. De aanwezige bestuursleden waren Linda van Dijk, Arend Jan Heerma van Vos, Plien van Albada en Frans Peijster.

- *Talent moet de mogelijkheid geboden worden zich te ontwikkelen door regelmatig een film te maken (continuïteit)*
- *Inperking van de begeleidende taken van de Artistiek adviseur en Intendant voor publieksfilm.*

uit de Filmbrief van Medy van der Laan, maart 2006

Wat ik toen niet wist, maar het bestuur wel, was dat de Filmbrief van Medy van der Laan die de volgende dag gepresenteerd zou worden, naadloos aansloot bij de uitgangspunten van *Makers op Waarde Geschat*. Bovendien wekte de methodiek de indruk een antwoord te kunnen geven op de eerder genoemde onvrede binnen de sector en bood ze mogelijkheden om de beoordeling door objectivering inzichtelijker te maken.

Aan het einde van de vergadering gaf het bestuur toestemming de ideeën verder uit te werken zodat de directie op termijn een bestuursstuk kon schrijven. Dit bestuursstuk is er nooit gekomen, de Suppletie regeling eiste alle aandacht op. Intussen was het toenmalige bestuur van de belangenvereniging van Nederlandse speelfilmproducenten, de NVS, ook enthousiast geworden en vroeg het, toen mijn termijn eind 2007 als commercieel intendant afliep, het Filmfonds om mij de mogelijkheid te geven te onderzoeken of de selectiemethode ingezet zou kunnen worden bij realiseringaanvragen Lange Speelfilm. Het Filmfonds heeft toen genereus aan dit verzoek gehoor gegeven waarna alle benodigde middelen en mankracht beschikbaar werden gesteld en de werkgroep *Makers op Waarde Geschat* werd opgericht. Deze bestond uit Toine Berbers (opdrachtgever / directeur Filmfonds), Marg Brouwers (vanaf maart 2008 projectcoördinator / management assistent), Jet Smit (tot maart 2008 projectcoördinator / coördinator intendanten bureau), Nathalie Scholten (projectmedewerker), Marloes Kleiterp (projectmedewerker tot januari 2009), Jonathan Mees (communicatiemanager Filmfonds), prof. dr. Richard Boucherie en dr. Judith Vink-Timmer (wiskundigen van de Universiteit Twente), Arjan Feenstra, Niek Baër en Maarten Bos (studenten UT), Jojo Oomes (redactie rapport) en ikzelf (projectleider).

Met dank aan

De hoofdvraag van het onderzoek was of de waardering van de staat van dienst geobjectiveerd zou kunnen worden. Dit bleek verre van gemakkelijk door de ogenschijnlijk tegenstrijdige eisen die er aan het model gesteld werden: het model moet filmmakers afrekenen op het eindresultaat en tegelijkertijd ruimte bieden aan het ontstaan van innovatieve, experimentele films. Dat het uiteindelijk gelukt is, is vooral te danken aan de samenwerking met Richard Boucherie, maar ook de inbreng van staf en medewerkers van het Filmfonds en die van vertegenwoordigers uit de sector zijn hiervoor onmisbaar geweest. De werkgroep wil daarom de volgende personen speciaal bedanken: Michiel de Rooy, Martin Lagestee, Olga Madsen, San Fu Maltha, Joost de Vries, Petra Goedings, Felix Rottenberg, Jaap Dijkman, Arnold Heslenfeld, Maarten Wijdenes, Claudia Landsberger, Mart Dominicus, Ate de Jong, Jan Eilander, René Wolf, Herman de Wit, Ted Chiaradia en in het bijzonder Wijo Koek voor de treffende illustraties bij dit rapport.

Esmé Lammers, Amsterdam, juni 2009

Inleiding

Taak Filmfonds

Nederland is een klein taalgebied en film is een duur medium. De kunstzinnige, artistieke film, die altijd al moeite heeft financiering te vinden, is hierdoor bijna geheel afhankelijk van overheidssteun. Maar niet alleen de artistieke film, ook de commerciële Nederlandstalige kwaliteitsfilm, die zichzelf normaal gesproken binnen een groot taalgebied kan bedruipen, kan gedane investeringen niet of nauwelijks terug verdienen. De overtuiging dat beide categorieën film belangrijk zijn voor onze cultuur, is voor OCW reden om jaarlijks een bedrag beschikbaar te stellen waarmee de totstandkoming van deze films mogelijk kan worden gemaakt.

De missie van het Filmfonds is :

- * het stimuleren van de filmproductie in Nederland, met nadruk op kwaliteit en diversiteit;
- * het bevorderen van een goed klimaat voor de Nederlandse filmcultuur.

Het Filmfonds heeft de taak de beschikbaar gestelde middelen te besteden. Het doet dit door bijdragen te verlenen in de ontwikkelings- en realisatiekosten van een grote diversiteit aan films (korte, lange, animatie, documentaire et cetera.) en door initiatieven te ondersteunen die een goed klimaat voor de Nederlandse film bevorderen³.

Onvrede is er altijd?

De afgelopen jaren zijn er verscheidene krantenartikelen verschenen over de onvrede bij de filmsector ten aanzien van het Filmfonds. Onvrede die ook op gezette tijden binnen andere kunstsectoren wordt gevoeld.⁴ Het kan zijn dat de onvrede van alle tijden is, en dat er dus niet veel aan te doen is. Het is alleen wel opmerkelijk dat de fondsen waarop kritiek is met elkaar gemeen hebben dat ze keuzes maken en dat ze hiervoor gebruik maken van collegiale toetsing binnen commissies⁵.

Dát er keuzes gemaakt moeten worden en dat niet iedereen gelukkig is met de besluiten, dat staat vast. Maar het is ook goed om te kijken of de manier waarop de keuzes tot stand komen wel de beste is en of die nog voldoet aan de kwaliteitseisen van deze tijd.

Collegiale toetsing die ingezet wordt om de projecten te beoordelen blijkt bijvoorbeeld lastig te objectiveren en brengt mee dat een zekere controle op het maakproces wenselijk is. Dit laatste maakt dat de aanvragers zich soms betutteld voelen.

³ http://www.filmfonds.nl/organisatie/missie_en_beleid

⁴ Sandra Smalenburg & Yaël Vinckx / Moddergooien Ruzie musea en overheid over rol subsidiegever / 17 november 2006

http://www.volkskrant.nl/archief_gratis/article613796.ece/Regisseurs_doen_aanval_op_Filmfonds

http://nl.wikipedia.org/wiki/Paul_Verhoeven

⁵ Fonds voor de Podiumkunsten, <http://www.nfpk.nl/index.php?id=94>, Mondriaan stichting

http://www.mondriaanfoundation.nl/#/ms/over_ons/adviescommissies/ en Filmfonds

Makers op Waarde Geschat is een beoordelingsmethodiek die ervan uitgaat dat de kwaliteit van een filmcultuur bepaald wordt door het talent van de filmmakers en de mogelijkheden die zij hebben om zich te ontwikkelen. Het doel van de beoordeling is daarom niet gericht op het doen van voorspellingen (en beheersing van het maakproces), maar op het herkennen van het juiste talent van filmmakers. Omdat de herkenning van dit talent gedeeltelijk gedaan kan worden op basis van de resultaten van eerder gemaakt werk, liggen hier mogelijkheden tot objectivering. (Zie voor een toelichting het *Voorwoord* en hoofdstuk *Makers op Waarde Geschat*)

Voor het Filmfonds, dat al enige tijd op zoek was naar een instrument om de beoordeling te objectiveren en inzichtelijker te maken, was dit laatste de belangrijkste reden om in 2007 opdracht te geven *Makers op Waarde Geschat* verder te onderzoeken.

Hoofdvraag van het onderzoek:

Kan de beoordeling *Makers op Waarde Geschat* de waardering voor de staat van dienst objectiveren en zo ja, wordt hierdoor de beoordeling van realisatieaanvragen Lange Speelfilm inzichtelijker?

Structuur rapport

Dit rapport zet allereerst de huidige beoordeling van aanvragen zoals die gehanteerd wordt binnen de regeling Lange Speelfilm bij het Filmfonds uiteen zodat in een korte analyse duidelijk gemaakt kan worden wat de mogelijkheden zijn voor het objectiveren van de besluitvorming en hoe de manier van beoordelen van invloed is op de samenwerking met de sector.

Om inzicht te geven in de manier waarop buitenlandse filmfondsen aanvragen beoordelen, is er een beknopte beschrijving van geobjectiveerde beoordelingsmethoden die door enkele filmfondsen in Europa gebruikt worden in het rapport opgenomen. Opvallend is dat waar de beoordelingen geobjectiveerd zijn en gericht zijn op de staat van dienst, ze vooral gericht zijn op het herkennen van recent succesvolle en beginnende filmmakers, maar dat het talent van de groep daartussenin nauwelijks op waarde wordt geschat.

Na een overzicht van het verloop van het onderzoek wordt het beoordelingsinstrument *MoWG* gepresenteerd. Met een fictief voorbeeld wordt toegelicht hoe de beoordeling van een aanvraag met dit instrument in de praktijk verloopt en wat de gevolgen voor de aanvragers zijn.

Hierna volgt de beschrijving van tests die met het instrument zijn uitgevoerd en worden de belangrijkste discussiepunten binnen de klankbordgroepen behandeld, waarna voorstellen worden gedaan voor een juiste afstelling en invoering van het instrument. Aan de hand van een aantal moderne kwaliteitseisen, zoals doelmatigheid, budgetbeheersing, praktisch in gebruik voor aanvrager en fonds en flexibiliteit ten aanzien van beleidsspeerpunten, worden aanbevelingen gedaan voor het gebruik en de afstelling van het instrument. Het rapport sluit af met een aantal conclusies, aanbevelingen en bijlagen.

Collegiale toetsing door commissies

Inleiding

Om inzicht te geven in de manier waarop de collegiale toetsing door commissies van subsidieaanvragen gestructureerd is, volgt hier een beschrijving van de toetsing zoals die gehanteerd wordt binnen de regeling Lange Speelfilm. Deze beschrijving wordt gevolgd door een korte analyse van de methode met betrekking tot mogelijkheden om de beoordeling te objectiveren en de gevolgen die het heeft op de samenwerking met de sector.

Uitgangspunt Realiseringsregeling Lange Speelfilm

Uitgangspunt Realiseringsregeling Lange Speelfilm

Het bevorderen van de totstandkoming van speelfilms die een culturele waarde hebben en bijdragen aan de diversiteit. Een project zal, om in behandeling te kunnen worden genomen, moeten voldoen aan ten minste drie van de zeven culturele kenmerken (art 1, lid 2, Uitvoeringsregeling).

Het Fonds streeft diversiteit na door zowel films te steunen die hoge artistieke kwaliteit nastreven als films die gericht zijn op een breed publiek.

bron website Filmfonds

De realiseringsregeling Lange Speelfilm richt zich op de totstandkoming van:

- **speelfilms die een culturele waarde hebben**
- **speelfilms die bijdragen aan de diversiteit (zowel films met een hoge artistieke kwaliteit, als films die gericht zijn op een breed publiek)**

De beoordeling

Om te beoordelen of aanvragen kunnen leiden tot films die binnen de doelstelling van de regeling vallen, maakt het Filmfonds gebruik van collegiale toetsing: het deskundige oordeel van collega-filmmakers. Deze collega's worden adviseurs of deskundigen genoemd.

Om adviseurs in staat te stellen zich een oordeel te vormen van de uiteindelijke film, wordt aanvragers gevraagd een filmplan in te dienen. Dit filmplan bestaat uit de cv's van de betrokken filmmakers (soms ook cast en crew), het scenario

(en/of een synopsis), de visie van de makers, distributie- en intentieverklaringen, de begroting en het financieringsplan en eventuele aanvullende informatie in de vorm van een mondelinge toelichting van de makers.

De commissie doet op basis van de aangeleverde informatie een voorspelling of de uiteindelijke film binnen de doelstelling van de regeling valt. Hiervoor is kennis van het maakproces noodzakelijk.

Beoordeling

Aanvragen worden beoordeeld door deskundigen. Voor iedere filmcategorie is een aparte commissie. De staat van dienst van de makers, de kwaliteit van het scenario en de vertoningsvooruitzichten zijn de belangrijkste criteria. Het fonds wil een zo groot mogelijke verscheidenheid aan filmsoorten en -genres stimuleren.

bron website Filmfonds

De commissie doet vervolgens op basis van de aangeleverde informatie een voorspelling of deze film zal voldoen aan de doelstelling van de regeling.

Beoordelingscriteria

De commissie toetst projecten artistiek inhoudelijk op basis van de volgende drie criteria:

- de originaliteit en authenticiteit van het scenario,
- de soliditeit en uitvoerbaarheid van het filmplan,
- de staat van dienst en het vakmanschap van de makers.⁶

Visie op bereiken van de doelstelling

De visie op het bereiken van de doelstelling staat niet op de website geformuleerd, maar is door de werkwijze impliciet aanwezig. Deze zou als volgt geformuleerd kunnen worden: wanneer de commissie oordeelt dat het scenario originaliteit en authenticiteit heeft, het filmplan solide en uitvoerbaar is, de staat van dienst en het vakmanschap van de makers bewezen is, dan is de kans groot dat dit filmplan leidt tot een film met culturele waarde en/of levert het een bijdrage aan het ontstaan van diversiteit.

Formalisering van de beoordeling

Het wordt aan het deskundige inzicht van de adviseurs overgelaten hoe ze de beoordelingsaspecten toetsen en wat ze onder begrippen zoals de *originaliteit* en *authenticiteit van het scenario*, *soliditeit*, *uitvoerbaarheid* en *vakmanschap* verstaan. Dit is de voornaamste reden voor het ontbreken van definities van de gehanteerde begrippen op de website.

De beoordelingsprocedure is wel geformaliseerd. Zie onderstaand overzicht van de procedure.

- *Elk project wordt uitvoerig puntsgewijs behandeld, waarbij gestreefd wordt naar een eensluidend advies. Indien dit niet mogelijk blijkt, wordt de mening van de meerderheid als leidraad gebruikt voor het advies.*
- *Bij een realiseringaanvraag worden de makers in de gelegenheid gesteld hun aanvraag mondeling toe te lichten.*
- *De staf vormt zich een oordeel over de aanwezigheid van drie van de zeven culturele kenmerken (zie uitvoeringsregeling) en over de maximale staatssteun.*
- *Naar aanleiding van de vergadering wordt er een concept bestuursbesluit geformuleerd. Dit concept is overeenkomstig de eisen die daaraan worden gesteld door de Algemene wet bestuursrecht en wordt voorgelegd aan het bestuur. Deze kan het concept overnemen (toekennen), terugverwijzen, niet toekennen of aanhouden.*
- *Op het aanvraagformulier dient te worden aangegeven welke soort film de aanvrager voor ogen heeft.⁸*

bron website Filmfonds

Vaststellen hoogte van de bijdrage

Op de website van het Filmfonds staat:

Om in aanmerking te komen voor een gemiddelde bijdrage moet de aanvrager minimaal positief scoren of vertrouwen hebben. Om in aanmerking te komen voor een bovengemiddelde bijdrage moet de aanvrager bovengemiddeld scoren. Hoge aanvraag: grote kwaliteit (prijs/kwaliteit). De aangevraagde bijdrage dient in overeenstemming te zijn met en in verhouding te staan tot de kwaliteit van het ingediende filmplan. De commissie adviseert niet over de exacte hoogte van de subsidie, maar geeft wel een indicatie.

bron website Filmfonds

⁶ art.1 lid .3 Uitvoeringsregeling

Onderdelen huidige beoordelingsinstrument

Het huidige beoordelingsinstrument bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ Commissie bestaande uit minimaal drie deskundigen. Zij toetsen het project op onderstaande onderdelen en drukken hun waardering hiervoor in de volgende termen uit.
 - Originaliteit en authenticiteit scenario (kwaliteit scenario); *zeer positief, positief, positief maar, negatief maar, negatief.*
 - Soliditeit en uitvoerbaarheid van het filmplan (o.a. regievisie, genre, visuele elementen, titel, toelichting producent, cast, crew, budget, financiering, promotie- & marketing plan, distributeur, financiële inspanning marktpartijen, artistieke en/of commerciële potentie); *zeer positief, positief, positief maar, negatief maar, negatief.*
 - Staat van dienst en vakmanschap regisseur en staat van dienst en vakmanschap producent; *groot vertrouwen, vertrouwen, voordeel van de twijfel, onvoldoende vertrouwen.*
- ✓ Toelichting procedure (zie website Filmfonds).
- ✓ Uitvoeringsreglement (zie website Filmfonds).

Analyse

Wegens het ontbreken van definities van in de doelstelling en toetsingscriteria gehanteerde begrippen is het voor aanvragers niet duidelijk wat deskundigen verstaan onder *authenticiteit* en *originaliteit van het scenario*, *soliditeit* en *uitvoerbaarheid*, *staat van dienst* en *vakmanschap* noch wat de relatie tussen deze eigenschappen en het ontstaan van een cultureel waardevolle film is. Dit maakt dat aanvragers niet weten aan welke eisen hun project moeten voldoen waardoor het gevoel kan ontstaan dat de beoordelingen ondoorzichtig en onvoorspelbaar tot stand komen.

De onvoorspelbaarheid van de besluiten leidt er bovendien toe dat filmmakers niet in staat zijn om een planning te maken van projecten die zij de komende tijd willen realiseren en maakt het voor het Filmfonds lastig om zijn budget in te delen en te beheersen.

Daarbij maakt een beoordeling die gericht is op het filmplan dat filmmakers moeten voldoen aan de norm van een commissie. Omdat er geen recept te geven is voor het maken van een 'goede' film valt deze norm niet per definitie samen met de norm van de filmmaker waardoor er discussie kan ontstaan en de filmmaker in sommige gevallen de film niet kan maken zoals hij dat zelf wil. Dit kan de oorzaak zijn van eerder genoemde onvrede. Een ander nadeel is dat de onzekerheid over de juistheid van de voorspelling de absolute waarheid waarmee besluiten moeten worden gecommuniceerd ondermijnd wordt.

Conclusie

Het Filmfonds streeft naar een geformaliseerde en inzichtelijke beoordeling. Omdat de huidige beoordeling uitgaat van een voorspelling en deze voorspelling gebaseerd is op het vakmanschap, de ervaring en het persoonlijk inzicht van de deskundigen en deze inzichten nauwelijks te objectiveren zijn, leent het instrument zich in wezen niet voor een geformaliseerde en inzichtelijke beoordeling.

over de uitslag wordt
niet gecorrespondeerd

Geobjectiverde beoordeling Europese fondsen

Inleiding

De nationale steunmaatregelen voor de filmsector in Europa ontstonden in de jaren dertig, toen de eerste Amerikaans gesproken films in Europa werden vertoond. Italië kwam in 1931 als eerste met een filmregeling. Na de tweede wereldoorlog was de populariteit van Amerikaanse films in Europa zodanig gegroeid dat ook andere Europese landen regelingen troffen om zo de nationale filmindustrie te bewaken.

Nederland is vanaf de jaren vijftig films gaan subsidiëren, tegelijk met de opkomst van de televisie (Van Rompuy, B, 2005).

Tegenwoordig verstrekken de Europese fondsen verschillende vormen van steun: directe steun, automatische steun of selectieve steun. Directe steun kan verleend worden aan een project of aan een productiemaatschappij en kan dus specifiek of algemeen zijn. De manier waarop automatische steun wordt verstrekt kan tussen landen verschillen, vooral in het berekenen van de hoogte van de bijdrage. Veelal gebeurt dit op basis van het aantal bioscoopbezoekers of andere vormen van exploitatie-opbrengsten van eerder gemaakte films. In Duitsland en Oostenrijk worden festivalprijzen ook meegevoerd. In weer andere landen wordt aan de hand van een puntensysteem bepaald of filmmakers recht hebben op deze vorm van subsidie. Zo bezien is ook het MoWG-model een vorm van automatische steun.

In de volgende paragrafen worden enkele Europese fondsen besproken die gebruik maken automatische steun. Dit rapport beperkt zich tot objectieve beoordelingen van realiseringaanvragen voor lange speelfilms die gebruik maken van automatische steunmechanismen. De filmsubsidiefondsen van Denemarken, Duitsland en Frankrijk passen deze methode toe. De fondsen die werken met selectieve steun in de vorm van collegiale toetsing door commissies worden niet besproken.

Denemarken

Det Danske Filminstitut (DFI) verstrekt, net zoals het Filmfonds, verschillende vormen van filmsubsidie. Het DFI steunt de ontwikkeling en productie van speelfilms, korte films, documentaires, distributie, marketing en de archivering van Deense films. Wat speelfilms betreft maakt het DFI onderscheid tussen artistieke en commerciële films. De artistieke films worden of door consulenten (intendanten) beoordeeld of door een commissie middels een inhoudelijke toets. De commerciële film kent geen intendanten, maar de 60/40-regeling (www.dfi.dk).

60/40-regeling

De 60/40-regeling bestaat uit een objectief en een subjectief deel. De objectieve criteria zijn de 'fictie-ervaring' van de makers (vergelijkbaar met staat van dienst), de marktpotentie van het filmteam (dit wordt gemeten op basis van bezoekersaantallen en het televisiebereik), het budget en de economische beoordeling. Bij het subjectieve deel wordt gekeken naar het scenario, het verwachte publieksbereik, het marketingplan en de beoordeling van externe beoordelaars van het project. Een stelregel is dat een filmmaker zich niet als producent én als regisseur aan een project kan verbinden. Bovendien moet de aanvrager van Deense afkomst zijn en als professional op het gebied van productie gevestigd zijn. De subsidiebijdrage is maximaal zestig procent van het productiebudget (Brakman & Corman 2006). Het doel van de regeling is het stimuleren van Deense filmproducties en de participatie van Deense producenten in internationale coproducties.

Duitsland

Filmförderungsanstalt (FFA) heeft net als het Deense en het Nederlandse filmfonds verschillende regelingen die onderdelen van het filmproces en andere filmgerelateerde activiteiten ondersteunen. De subsidiëring van filmproductie bestaat uit een automatisch fonds gebaseerd op prestaties uit het verleden en een selectief fonds dat zich richt op het project. Bij deze laatste mogelijkheid worden scenario, budget, financiering, cast en crew en distributieverklaring beoordeeld door een commissie van elf leden (www.ffa.de). Deze steunmaatregelen worden gefinancierd middels een belasting op bioscoopkaartjes en op de verhuur van video's/dvd's en door vrijwillige bijdragen van televisiezenders. De toekenning gebeurt in de vorm van subsidies, renteloze leningen (eventueel terug te betalen) en garanties (Brakman & Corman 2006). De automatische subsidieverstreking wordt in de volgende paragraaf verder toegelicht.

De Referentz-regeling

Een producent die gevestigd is in Duitsland, heeft recht op subsidie als deze een nieuwe film wil maken. De producent heeft hier alleen recht op als die al eerder een Duitse (of een co-productie-) film heeft geproduceerd die 100.000 'referentie' punten heeft gehaald binnen een jaar nadat de film is uitgebracht. Deze punten zijn gebaseerd op zowel commercieel succes uitgedrukt in het aantal bioscoopbezoekers als op het succes op internationale (A-)festivals. Daarbij dient de nieuwe film minimaal 50.000 bioscoopbezoekers te trekken. The Film Assessment Board kent deze punten toe met een certificaat (www.ffa.de).

Frankrijk

Het Centre national de la cinématographie (CNC) is opgericht in 1946 door het ministerie van Cultuur en Communicatie. Het CNC is verantwoordelijk voor het subsidiebeleid met als doel het financieel ondersteunen van de Franse film, AV- en multimedia-activiteiten in het algemeen en de promotie en distributie hiervan. Het CNC coördineert de financiële ondersteuning door de staat. Voor de ondersteuning van de productiefase van speelfilms kunnen aanvragers kiezen uit twee verschillende trajecten: een automatisch regeling en een selectieve regeling. Deze laatste regeling richt zich op de kwaliteit en de nationale culturele behoefte. De automatische regeling is gebaseerd op economische voorwaarden en kent in tegenstelling tot de selectieve regeling geen inhoudelijke toets (www.cnc.fr).

De automatische regeling

Deze automatische regeling is bestemd voor Franse speelfilms en internationale coproducties die voldoen aan de voorwaarden die zijn vastgesteld in de reglementen. De regeling genereert financiële steun voor de film distributie, televisie-vertoning en verkoop van dvd's. Filmmakers komen in aanmerking voor de automatische berekening indien de directeur van de CNC een productiegoedkeuring heeft afgegeven. De bedragen die toegekend zijn, worden gestort op de rekeningen geopend door CNC op naam van de begunstigden en kunnen worden gebruikt door producenten om te inves-

teren in een filmproductie. De productiemaatschappij is financieel verantwoordelijk voor de technische en artistieke prestatie van de film. De producent heeft recht op ten minste 25 procent van de steun van CNC. De hoogte van de subsidie wordt bepaald door het aantal punten dat toegekend wordt aan de verschillende criteria waarop het plan beoordeeld wordt, zoals de artistieke elementen en technieken van de film. Het maximaal te behalen aantal punten is 100. Een film wordt beoordeeld op de investeringen en de productionele goedkeuring. De maximale steun wordt berekend aan de hand van een percentage van de opbrengst van de speciale heffing op de prijs van bioscoopkaartjes van eerder gemaakte films (www.cnc.fr).

Conclusie en samenvatting

Alleen de Deense regeling waardeert de staat van dienst van het betrokken kernteam (producent, regisseur). Ze doet dit om een inschatting te kunnen maken van het publiekspotentieel van de uiteindelijke film. Voor de waardering van dit onderdeel wordt naar verschillende onderdelen gekeken: de ervaring van het kernteam (uitgedrukt in *beetje ervaring, geen ervaring, één speelfilm gemaakt*, et cetera), het marktpotentieel op basis van eerder geboekte resultaten (ook televisiedrama) en de interesse van marktpartijen. Het is niet duidelijk in hoeverre deze onderdelen geformaliseerd meewegen bij de eindbeoordeling en of er een norm gehanteerd wordt. Als dit niet zo is, dan weten aanvragers op basis van het aantal punten dus niet of ze hun kansen verhoogd hebben en dus is de beoordeling daarmee nauwelijks inzichtelijker gemaakt. De Referentz-regeling die Duitsland hanteert is wel geformaliseerd, maar richt zich alleen op de producent. Regisseurs en scenaristen wordt daardoor bij succes niet expliciet continuïteit geboden. De regeling die Frankrijk hanteert is net als de Referentz-regeling in Duitsland gebaseerd op eerder geboekte resultaten, vergelijkbaar met de Stimulans voor Succesregeling zoals het Filmfonds die kent, en is in die zin dus geen waardering van de staat van dienst van betrokken makers.

Onderzoek

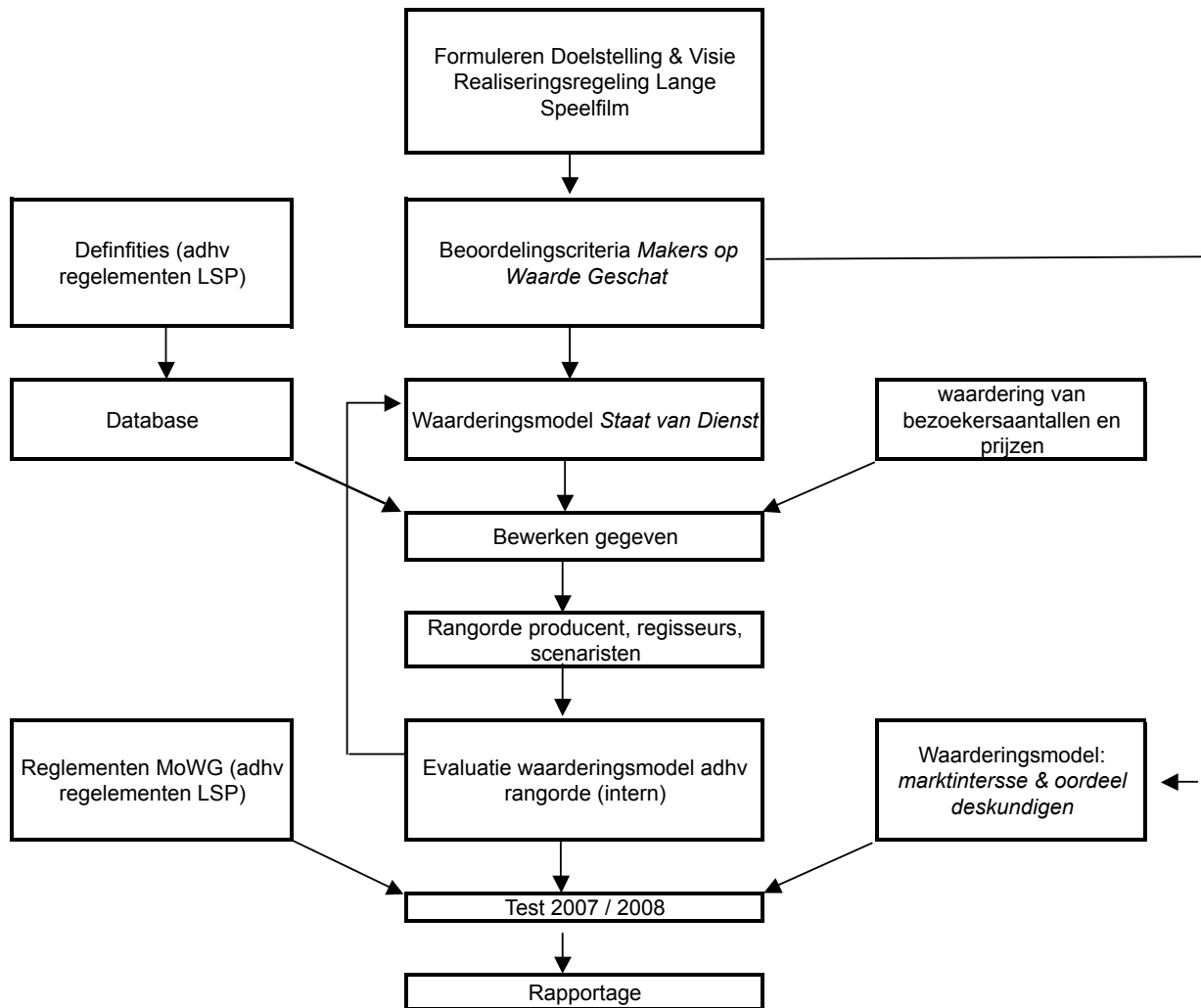
Inleiding

Uit voorgaande hoofdstukken blijkt dat collegiale toetsing door de aard van de beoordeling (gebaseerd op persoonlijke ervaring en vakmanschap en het doen van een voorspelling) moeilijk te objectiveren is en dat de toetsing binnen een aantal Europese fondsen weliswaar gedeeltelijk geobjectiveerd is, maar dat ze, wanneer gericht op de staat van dienst, vooral recent succes en beginners herkent.

Onderzoeksopdracht

Onderzoek of de beoordelingsmethodiek *Makers op Waarde Geschat* zodanig ingezet kan worden bij de beoordeling van realiseringaanvragen Lange Speelfilm dat de beoordeling ermee geobjectiveerd en geformaliseerd wordt.

Het leek dus gerechtvaardigd om een heel nieuw instrument te ontwikkelen, waarbij alle gemaakte keuzes van de huidige beoordelingsmethodiek nog eens tegen het licht gehouden konden worden om te zien hoe ze de beoordeling zouden kunnen objectiveren. Om antwoorden te formuleren op vragen als: is de formulering van de doelstelling zodanig aan te passen dat ze helder toetsbaar wordt? En hoe kan de visie op het bereiken van de doelstelling geformuleerd worden dat die op een logisch inzichtelijke manier leidt tot beoordelingscriteria? Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende stappen die in het onderzoek zijn doorlopen. In de paragraaf Werkwijze worden de verschillende stadia toegelicht aan de hand van onderstaand schematisch overzicht.

Werkwijze

Toen er duidelijkheid was over de uitgangspunten van de regeling Lange Speelfilm, werden alle definities en beoordelingscriteria aangescherpt en kon de database met de nodige informatie opgesteld worden. De Universiteit Twente (UT) werd benaderd om het model *Staat van Dienst* wiskundig uit te werken. Onder leiding van prof. dr. R. J. Boucherie hebben de studenten N. Baër, M. Bos en A. Feenstra een wiskundig waarderingsmodel ontwikkeld (*referentie Makers op Waarde Geschat, Een nieuwe selectiemethode voor de Nederlandse film, 6 juni 2008*). Dit model werd gecontroleerd door gegevens uit de database in te voeren en de cijfers van filmmakers te berekenen.

Aan de hand van de ontstane rangorde van productiehuizen, producenten, regisseurs en scenaristen werd inzichtelijk of het waarderingsmodel naar behoren functioneerde en of de parameters goed waren afgesteld. Deze rangorde is intern besproken en geëvalueerd, waarna het waarderingsmodel en de afstelling van de parameters ook extern besproken is. Naar aanleiding van deze bevindingen heeft de werkgroep samen met de UT het model aangepast.

Klankbordgroepen

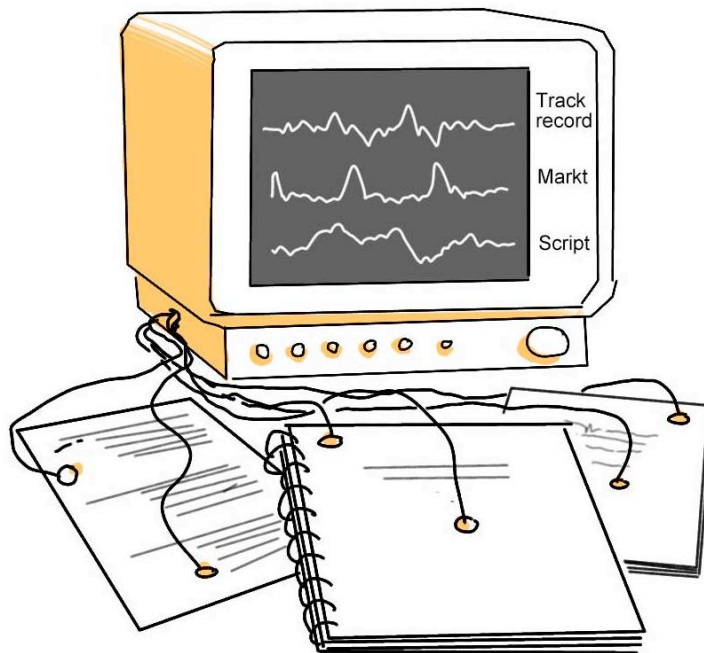
Uit afgevaardigden van de Dutch Directors Guild (DDG), Nederlandse Vereniging van Speelfilmproducenten (NVS) en Netwerk Scenarioschrijvers (VSenV) zijn klankbordgroepen samengesteld die zich behalve over het waarderingsmodel ook in latere stadia van het onderzoek over andere vraagstukken hebben gebogen.

Met de waardering voor de staat van dienst drukt het Filmfonds uit welke filmmakers in zijn ogen films maken binnen de doelstelling van de regeling Lange Speelfilm.

Toen het waarderingsmodel *Staat van Dienst* eenmaal een feit was, ging het onderzoek een nieuwe fase in. De reglementen van het beoordelingsinstrument werden gecontroleerd. De andere waarderingsmodellen, *Interesse marktpartijen* en *Oordeel deskundigen*, werden ontwikkeld (zie voor een beschrijving van de ontwikkeling de bijlagen). Vervolgens is het volledige instrument intern en extern besproken.

Test

Om te kunnen bepalen of het instrument voldoet aan de verwachtingen en of het goed is afgesteld werden de realisatieaanvragen van 2007 en 2008 opnieuw beoordeeld met het instrument. Deze resultaten zijn vanwege de vertrouwelijke informatie alleen intern geëvalueerd en worden in de vorm van enkele conclusies in het hoofdstuk *Conclusies* besproken. De overige resultaten komen in het hoofdstuk *Test beoordelingsinstrument* ter sprake.

Makers op Waarde Geschat

De kwaliteit van filmcultuur is afhankelijk van het talent van filmmakers en de mogelijkheden die zij hebben om zich te ontwikkelen

Inleiding

Om inzicht te geven in de manier waarop *Makers op Waarde Geschat* gestructureerd is, volgt hier een beschrijving van de aangepaste doelstelling en de visie op het bereiken van de doelstelling. Deze beschrijving wordt gevolgd door een korte analyse van de methode voor de mogelijkheden om de beoordeling te objectiveren en de gevolgen die het instrument naar alle waarschijnlijkheid heeft op de samenwerking met de sector.

Doelstelling Realiseringsregeling Lange Speelfilm

Wil de beoordeling geobjectiveerd zijn, dan moet de doelstelling toetsbaar geformuleerd zijn en moet er een heldere visie zijn op het bereiken van de doelstelling. Deze visie geeft de relatie tussen de doelstelling en de beoordelingscriteria aan.

Voor het formuleren van de doelstelling is het goed om terug te keren tot de noodzaak voor het verlenen van overheidssteun. Wat zou er gebeuren wanneer er geen regeling Lange Speelfilm bestond? Op grond van de situatie zoals die in het inleidende hoofdstuk omschreven staat, zijn er twee soorten, voor onze cultuur belangrijke films die dan niet zouden ontstaan. De werkgroep gaat ervan uit dat de regeling Lange Speelfilm daarom gericht is op het ontstaan van deze films, te weten:

- Alle** (ook coproducties) **artistieke films van Nederlandse makers.** (Artistieke films zijn immers traditiegetrouw afhankelijk van overheidssteun.)
- Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilm.** (Een Nederlandstalige film kan anno 2009 naar schatting één tot anderhalf miljoen euro financiering vinden. Omdat voor dit bedrag niet de kwaliteit geleverd kan worden die kan concurreren met de kwaliteit van internationale films met hogere budgetten, is ook deze categorie film afhankelijk van overheidssteun.)

Het doel van de regeling Lange Speelfilm (volgens MoWG) is een bijdrage leveren in het ontstaan van artistieke én Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilms.

Een **artistieke** film is een film

1. die tenminste één prijs gewonnen heeft op een belangrijk filmfestival (* in de categorie waarvoor vier punten toegekend wordt. Zie hiervoor het overzicht filmfestivals)
- en / of
2. die grote waardering krijgt voor de artistieke kwaliteit van door het Filmfonds geraadpleegde deskundigen.

Een Nederlandstalige **commerciële** kwaliteitsfilm is een film die overwegend in de Nederlandse taal gesproken is en

1. die tenminste 250.000 duizend bezoekers heeft weten te bereiken én tenminste één prijs heeft gewonnen op een van de filmfestivals in binnen- of buitenland * (zie het overzicht filmfestivals)
- en / of
2. door het Filmfonds geraadpleegde deskundigen gewaardeerd wordt vanwege de commerciële professionele kwaliteit.

(N.B. *Makers op Waarde Geschat* gaat net als de huidige regeling Realisering Speelfilm uit van een ondersteuning op projectbasis. Het op projectbasis ondersteunen van films heeft als belangrijk voordeel dat er controle is op hetgeen er met steun vanuit de overheid ontstaat en het biedt mogelijkheden om misbruik tegen te gaan.)

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk aangegeven, moeten begrippen in de doelstelling toetsbaar gedefinieerd zijn. De werkgroep heeft daarom de volgende definities opgesteld:

Visie op bereiken van de doelstelling

Visie Makers op Waarde Geschat

Het ontstaan van artistieke en Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilms wordt gestimuleerd wanneer de ontwikkeling van talent van filmmakers voor het maken van deze films gestimuleerd wordt.

(NB. Het talent van filmmakers wordt gestimuleerd wanneer talent de mogelijkheid krijgt artistieke en Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilms te maken en daarmee resultaten te boeken)

Doel beoordelingsinstrument

Het doel van de beoordeling is het herkennen van talent van filmmakers en de mogelijkheid die filmmakers met de realisering van het project hebben om zich te ontwikkelen. Dit doen ze door artistieke en Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilms te maken die getoetst kunnen worden aan het oordeel van het beoogde publiek.

Doel van *Makers op Waarde Geschat*

Projecten selecteren die in het verlengde liggen van doelstelling door:

- De staat van dienst van makers (m.b.t. het talent voor het maken van in doelstelling genoemde categorieën films) te herkennen en te erkennen.
- Te bepalen of het project de professionele ontwikkeling van het betrokken talent stimuleert en / of continuïteit biedt.

Beoordelingsaspecten

Het project wordt op de volgende onderdelen getoetst.

Beoordelingsaspecten

- A. Staat van dienst van de betrokken filmmakers (m.b.t. het talent voor het maken van artistieke en of Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilms)
- B. Interesse van marktpartijen m.b.t. garantie op uitbreng beoogd platform (festival en / of bioscoop, zodat de uiteindelijke film artistiek en commercieel door een publiek beoordeeld kan worden)
- C. Kwaliteiten van het filmplan beoordeeld door deskundigen m.b.t.
 - innovatieve kwaliteiten
 - artistieke kwaliteiten
 - speerpunten in het beleidsplan

Hoogte bijdrage

Het toekennen van de hoogte van de bijdrage is bij voorkeur geformaliseerd door het instellen van een norm waaraan een project moet voldoen wil er een basisbijdrage toegekend kunnen worden. Deze norm wordt aan het begin van een boekjaar bekend gemaakt. Tijdens de proefperiode evenwel is het denkbaar dat een project dat aan de norm voldoet een positief advies krijgt waarna de hoogte van de bijdrage door raad van bestuur in overleg met hoofd speelfilm en - financiën en de commissie vastgesteld wordt.

Het aantal punten waarmee de norm wordt overstegen, is vervolgens leidraad bij het vaststellen van de uiteindelijke hoogte van de bijdrage. Hoe groter de overstijging, hoe groter de kans op toekenning van de gevraagde bijdrage. (Zie voor een uitwerking hiervan hoofdstuk *Beoordeling aanvraag in de praktijk*)

Onderdelen beoordelingsinstrument

Het beoordelingsinstrument bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ waarderingsmodellen
 - *Staat van Dienst*
 - *Interesse marktpartijen* (m.b.t. uitbreng op beoogd platform)
 - *Oordeel deskundigen*
- ✓ database
- ✓ definities en reglement (zie desbetreffende bijlagen)

✓ handleiding en eindbeoordelingsformulier (zie desbetreffende bijlagen)

Objectivering en formaliseren van de beoordeling

Het beoordelingsinstrument objectieveert een tweetal aspecten: A, de staat van dienst van betrokken filmmakers, en B, de interesse van marktpartijen. Er is niet gestreefd naar een volledige objectivering, omdat de werkgroep ruimte wil laten voor menselijke beoordeling en discussie. Het voordeel hiervan is dat voor zover talent of de potentie van een project niet op basis van geobjectiverde eigenschappen herkend kan worden, deskundigen dat kunnen doen.

De beoordeling wordt geobjectiveerd door de waardering voor de staat van dienst van aanvragers en de marktinteresse op basis van objectief meetbare resultaten door waarderingsmodellen te laten berekenen.

De beoordeling wordt geformaliseerd door aan beoordelingsaspecten punten toe te kennen.

De beoordeling wordt geformaliseerd door het toekennen van punten aan de verschillende onderdelen. Twee van de drie onderdelen worden beoordeeld op basis van geobjectiverde maatstaven, het derde beoordelingsaspect (oordeel deskundige) wordt geformaliseerd door gestandaardiseerde overzichten voor te leggen aan de deskundigen waarvoor zij bonuspunten kunnen toekennen (zie hiervoor hoofdstukken Beoordeling aanvraag in de praktijk en Test beoordelingsinstrument). De procedure wordt geformaliseerd met een beschrijving van de procedure (zie hiervoor hoofdstuk Toetsing en invoering instrument).

Gevolgen en conclusies

Het beoordelingsinstrument objectieveert een tweetal aspecten: A, de staat van dienst van betrokken filmmakers, en B, de interesse van marktpartijen, en vult dit aan met het oordeel van deskundigen.

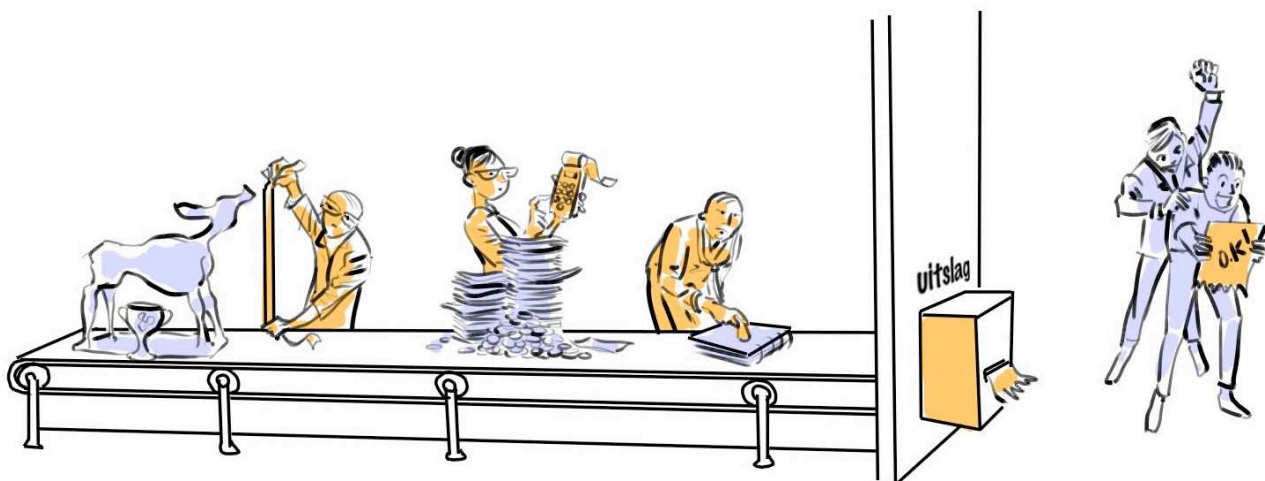
Het objectieve deel van de beoordeling is voor aanvragers bij het doen van de aanvraag duidelijk, waardoor besluiten beter te voorspellen zijn. Hierdoor zijn aanvragers en Filmfonds in staat een planning te maken.

Het objectieve gedeelte van de beoordeling maakt duidelijk welke films tot de doelstelling van het Filmfonds gerekend worden, waardoor filmmakers die met succes deze films maken, kunnen rekenen op een basisbijdrage in de realisering van een volgend project.

De basisbijdrage wordt eventueel verhoogd tot de gevraagde bijdrage op basis van een toets door deskundigen, hierdoor kan de uitgavenstroom van het Filmfonds beheerst worden.

Omdat er geen voorspelling gedaan wordt over de kwaliteit van het eindproduct, heeft het Filmfonds ook niet de wens aanvullende informatie over het maakproces op te vragen noch om dit maakproces te beheersen. (Wel zal nadat de film afgerond is een afrekening gevraagd worden.) Hierdoor ontstaat een heldere scheiding tussen de verantwoordelijkheid van filmmakers en die van het Filmfonds.

Omdat gedefinieerd is wat er met de verschillende kernbegrippen bedoeld wordt, zullen besluiten minder voor discussie vatbaar zijn en zal de communicatie erover verbeteren.

Beoordeling aanvraag in de praktijk

Inleiding

De aangepaste doelstelling van de regeling Lange Speelfilm in combinatie met de visie op het bereiken van de doelstelling (zie hoofdstuk *Makers op Waarde Geschat*) hebben tot de volgende beoordelingscriteria geleid.

- A. Staat van dienst van het filmteam⁷ (m.b.t. het maken van speelfilms die binnen de doelstelling vallen in de Nederlandse bioscoop)
- B. Interesse van Marktpartijen (m.b.t. de uitbreng in de Nederlandse bioscoop en filmfestivals in binnen- en buitenland)
- C. Oordeel deskundigen (m.b.t. de staat van dienst, kwaliteiten filmplan en speerpunten beleidsplan)

Puntenverdeling eindoordeel project

PUNTENVERDELING		
Staat van Dienst Filmteam (objectief)		max. 40 punten
Interesse marktpartijen (objectief)		max. 20 punten
Bonuspunten toegekend door deskundigen voor kwaliteiten staat van dienst, film en beleidsplan (subjectief)		max. 40 punten
Totaal waardering Project		max. 100 punten

Deze verdeling kan afhankelijk van veranderende inzichten aangepast worden.

Voor het toekennen van de punten zijn waarderingsmodellen ontwikkeld (zie voor een beschrijving de bijlage Ontwikkeling waarderingsmodellen).

Staat van dienst

Het aantal punten voor de staat van dienst wordt berekend op basis van eerder gemaakte bioscoopfilms en de resultaten die deze films in de bioscoop of op festivals hebben geboekt. Commerciële en artistieke filmmakers worden middels het-

⁷ Met *filmteam* wordt bedoeld: de producent(en), regisseur(s), scenarist(en)

zelfde model gewaardeerd, er is wel verschil in het waarden van artistieke en commerciële resultaten van films (zie voor een toelichting de bijlage *Ontwikkeling waarderingsmodel Staat van Dienst*).

Voor de waardering van de staat van dienst van het filmteam zijn de volgende onderdelen maatgevend:

- het aantal gemaakte films
- de resultaten die de films geboekt hebben in de bioscoop en/of op filmfestivals (zie overzicht *Filmfestivals* en het waarderingsoverzicht in de bijlagen)
- de hoeveelheid tijd die verstreken is sinds de verschillende films zijn uitgebracht
- het aandeel dat de filmmaker binnen zijn functie bij de verschillende films vervulde

Voorbeeld aanvraag

Stel producent B wil binnen zijn productiehuis P een film FX produceren die geschreven is door S en geregisseerd wordt door R. De producent gaat naar de website van het Filmfonds en voert zijn persoonlijke inlogcode in. Hierna

Huidig jaartal	2009
Halveringstijd	10

Gamma1	0.93303
Gamma2	0.96594
Sigma	3.65

Naam Productiehuis
Inlogcode' productiehuis P

ID:	Films	Jaar van uitgave	Bezoekersaantal	Prijzen	Winstaandeel	P	Film Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
1	A	2009	400,000		0.60		8.10	8.10	0.00
2	B	2008	50,000		0.60		4.13	4.13	0.00
3	C	2008	1,887	Tiger competition	1.00	2	6.94	3.15	5.53
4	D	2008	6,959		1.00		3.26	3.26	0.00
5	E	2007	125,000	NFF Gouden Kalf beste film, NFF Gouden Kalf beste regie	0.50				
6	F	2006	2,061		1.00		3.15	3.15	0.00
7	G	2005	600,000	NFF Gouden Kalf beste regie, NFF Gouden Kalf beste film.	0.25				
8	H	2003	2,953	IFFR Tiger Competition	0.50	2	6.95	3.17	5.53
9	I	2002	993		0.33		3.13	3.13	0.00
10	J	2000	92,893		0.66		4.89	4.89	0.00
12	L	1997	12,245	IFFR Tiger Competition	0.66	2	7.04	3.37	5.53
13	M	1995	20,638	NFF Gouden Kalf beste scenario	1.00				
						2	7.11	3.55	5.53

	Film Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
1/W(Filmmaker)	6.90	6.90	6.90
Var(Filmmaker)	1.93	1.93	1.93
E(Filmmaker)	4.99	3.69	2.27
Cijfer(Filmmake	9.19	6.79	2.88

verschijnen de gegevens van zijn films (jaar van uitbreng, bezoekersaantal, festivalprijzen, betrokken filmteam) en wordt de waardering automatisch berekend (zie bijgaand overzicht) op basis van grenswaarde 3.05 (zie voor een toelichting de bijlage *Wiskundige onderbouwing Makers op Waarde Geschat*)

Hierna voert de producent de inlogcodes van regisseur R en scenarist S in (zie onderstaande overzichten).

Huidig jaartal	2009
Halveringstijd	15

Gamma1	0.95484
Gamma2	0.96594
Sigma	3.65

Naam regisseur
Inlogcode' regisseur

ID:	Films	Jaar van uitgave	Bezoekersaantal	Prijzen	Winsttaandeel	P	Film Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
1	A	2008	50,000		1.00		4.12996	4.129961785	0
2							3.10494	3.104941916	0
3							3.10494	3.104941916	0

	Film Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
1/W(Filmmaker)^2	0.97	0.97	0.97
Var(Filmmaker)	13.79	13.79	13.79
E(Filmmaker)	4.08	4.08	0.00
Cijfer(Filmmaker)	6.10	6.10	2.06

Naam scenarist
Inlogcode' scenarist

ID:	Films	Jaar van uitgave	Bezoekersaantal	Prijzen	Winsttaandeel	P	Film Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
1	A.	2008	10,000	gouden kalf scenario	1.00	2	7.01411	3.323351254	5.528
2	B.	2006	10,000		1.00		3.32335	3.323351254	0

	Film Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
1/W(Filmmaker)^2	1.87	1.87	1.87
Var(Filmmaker)	7.14	7.14	7.14
E(Filmmaker)	5.14	3.25	2.83
Cijfer(Filmmaker)	7.83	5.30	4.67

(NB. De berekening van het cijfer voor de staat van dienst is zodanig dat die voldoet aan de volgende eisen.

- Verschillende samenwerkingsverbanden kunnen gewaardeerd worden zodat producenten, ook al gaan ze uit elkaar, toch hun eigen cijfer meenemen waardoor ze in verschillende samenwerkingsverbanden een aanvraag kunnen doen. Bovendien kunnen verschillende samenwerkingsverbanden binnen de driehoek producent, regisseur en scenarist gewaardeerd worden.
- Er is ruimte voor beginnend talent.
 - Een succesvolle ervaren producent heeft met een debuterende regisseur en scenarist een behoorlijke kans op een bijdrage
 - Succesvolle ervaren regisseur en scenarist hebben met een debuterende producent een behoorlijke kans op een bijdrage
- Er is een goede balans tussen recent succes, ervaring en professionaliteit
- Er is een gezonde balans tussen de waardering voor artistieke films en Nederlandstalige commerciële films. Een grote diversiteit aan talenten van makers kan gewaardeerd worden: succesvolle beginners, gestage presteerders, maar ook van verschillende genres; familiefilms, thrillers, horror, drama et cetera.
- Talent kan zich ontwikkelen. (Dit betekent dat zonder direct verlies van punten bij een tegenvallend resultaat, er ruimte is voor het experiment.)

Totaalcijfer filmteam

Het totaalcijfer van het filmteam kan nu berekend worden volgens onderstaand overzicht. (N.B. Men kan dus alleen maar zijn eigen cijfer berekenen en/of zijn inlogcode aan de producent geven, zodat deze het totaalcijfer kan berekenen.)

CIJFER FILMTEAM WAARDERINGSMODEL (OBJECTIEF)		2.4 x cijfer producent 1.3 x cijfer regisseur 1.3 x cijfer scenarist	
Productiehuis P	9.19	22.06	
Regisseur R	6.10	7.93	
Scenaristen	7.83	10.18	
Totaal	Max. 40 punten worden meegeteld	40.17	40

De aanvraag kan nu verder ingevuld worden.

Interesse marktpartijen

Het onderdeel interesse marktpartijen wordt met onderstaand overzicht ingevuld (voor een toelichting op de gemaakte keuzes, zie de bijlage Ontwikkeling waarderingssystemen). Met het invullen van de naam van de distributeur en of sales agent verschijnt de waarderingformule. Vervolgens vult men het toegezegde bedrag, de Minimum Garantie en of de Sales Estimates in. Hierna wordt het aantal punten volgens onderstaand rekenmodel automatisch berekend (voor een toelichting op de bedragen zie bijlage *Ontwikkeling waarderingssystemen*).

INTERESSE MARKTPARTIJEN			
GARANTIE UITBRENG BIOSCOOP / VERTONING FESTIVALS			
Garantie op uitbreng in de Nederlandse bioscoop. Onafhankelijk van hoogte MG		5 punten	
Categorie 1. MG afgeven door distributeur die zich richt op artistieke films en of sales estimates (SE)			
Voor alle budgetten	$MG (SE) / 30.000 \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
Categorie 2. MG afgeven door distributeur die zich richt op cross-over films			
Budget tot 3 milj	$MG / 200.000 \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
Budget 3 miljoen hoger	$MG / 10\% \text{ budget} \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
Categorie 3. MG afgeven door distributeur die zich richt op commerciële films			
Budget tot 5 miljoen	$MG / 400.000 \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
Budget 5 miljoen en hoger	$MG / 10\% \text{ budget} \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
Totaal		20 punten	

Wanneer de punten van staat van dienst en interesse marktpartijen berekend zijn, kan de aanvraag naar het Filmfonds verstuurd worden, zodat het project voorgelegd kan worden aan deskundigen.

Op het moment van de aanvraag weet men of de aanvraag voldoet aan de norm en dus of het project in aanmerking komt voor de basisbijdrage (zie paragraaf *Norm* en hoofdstuk *Aanbevelingen*). Men weet dan alleen niet of de bijdrage verhoogd zal worden naar de gevraagde bijdrage.

Oordeel deskundigen

Het doel van het toekennen van bonuspunten is om aspecten van het filmplan die niet (of te weinig) in objectieve resultaten uit te drukken zijn, toch (of extra) te kunnen waarderen. Het oordeel van de deskundigen kan in die zin vergeleken worden met het gebruik van het oordeel van een leerkracht naast de Cito-score. De Cito-score is een harde meting van kennis op een bepaald moment⁸. Deze score wordt aangevuld met het oordeel van de betrokken leerkrachten, gebaseerd op een langere periode. De Cito-score kan door het oordeel van de leerkracht niet teniet gedaan worden, terwijl het oordeel van de leerkracht de score wel kan versterken. Op dezelfde manier heeft de werkgroep besloten het oordeel van deskundigen in te zetten.

⁸ <http://www.cito.nl/>

NAAM PROJECT 'FX'			
STAAT VAN DIENST	naam		PUNTEN
Productiehuis	p		9.19
Regisseurs	R		6.10
Scenaristen	S		7.83
Max. 40 pnt			40.15
			40.00
FINANCIËLE INTERESSE DISTRIBUTEUR	bedrag Proj MG		PUNTEN
Basispunten ivm garantie op uitbreng Ned. Bioscoop	Distributeur D en Sales Agent S		5
Proj MG cat 1	25,000.00		12.50
Proj MG cat 2	0.00		0.00
Proj MG cat 3	0.00		0.00
Max. 20 pnt			17.50
			17.50
Waardering Deskundigen	naam		PUNTEN
Deskundige 1	H.		
Deskundige 2	I.		
Deskundige 3	J.		
Deskundige 4	K.		
Max. 40 pnt			0.00
			0.00
TOTAAL # PUNTEN			57.50

Alleen een MG afgegeven voor de distributieggarantie voor uitbreng in de Nederlandse bioscoop van een distributeur en salesagent die voorkomt op de lijst van *distributeurs* en *salesagents* van het Filmfonds

Voor het bepalen van categorie 1,2,3 zie overzicht distributeurs.

$(\text{Proj MG} / \text{Voll MG}) \times 15 = \text{aantal punten}$

Elke deskundige kan maximaal 8 bonuspunten geven voor de kwaliteit van het filmplan.

De deskundigen kunnen door het toekennen van punten hun oordeel uitspreken over de volgende onderdelen:

- Filmmakers die weinig speelfilmervaring hebben maar zich op andere relevante terreinen hebben bewezen (bijvoorbeeld met het maken van televisiedrama) of van wie zij vinden dat hun films onvoldoende gewaardeerd zijn in de bioscoop of op festivals.
- Innovatieve kwaliteiten of bijzondere artistieke kwaliteiten van het filmplan. Dit zijn kwaliteiten die doorgaans niet door marktpartijen beloond worden met een hogere financiering, maar voor de sector als geheel wel van belang zijn.
- Verwachting dat de uiteindelijke film binnen de doelstelling van de regeling zal vallen.

Het oordeel van de deskundigen wordt op de volgende manier toegekend.

OORDEEL DESKUNDIGEN		
Staat van Dienst Filmteam, inhoudelijke kwaliteiten filmplan en speerpunten beleidsplan	<p>Deskundigen kunnen punten geven voor:</p> <p>Bijzondere verdiensten van het filmteam. Ook relevant ander werk zoals het maken van televisiefilms en series kan hierbij meegewogen worden.</p> <p>Innovatieve en of bijzonder artistieke kwaliteit van het project, de verwachting dat de uiteindelijke film binnen de doelstelling valt en of het project voldoet aan een van de speerpunten (talentontwikkeling, afspiegeling samenleving) van het beleidsplan.</p>	
Totaal		Max. 40 punten

Beleidsplan

Deskundigen beoordelen of het project in lijn is met een of meer speerpunten van het beleidsplan. Zo dit het geval is, wordt een aantal bonuspunten (1 tot 10) toegekend.

Eindcijfer project

Wanneer vier deskundigen hun punten hebben toegekend en bepaald is of het project binnen het beleidsplan valt, kan het totaalcijfer van het project berekend worden (zie bijgaand overzicht).

Norm & basisbijdrage

Wanneer de som van het totaal aantal toegekende punten van het project hoger of gelijk is aan een van tevoren vastgestelde norm, volgt toewijzing van een basisbijdrage. Het in het voorbeeld genoemde project FX heeft 77.5 punt. Stel dat de norm vastgesteld is op 60 punten, dan betekent dit dat het project voldoet aan de norm en dus in elk geval een basisbijdrage toegekend krijgt. In de proefperiode betekent het dat het project een positief advies krijgt waarna de raad van bestuur, hoofd speelfilm en financiën en de commissie in overleg de hoogte van de bijdrage bepalen.

Vaststellen hoogte bijdrage

De raad van bestuur (directie) zal, in samenwerking met het hoofd Speelfilm en het hoofd Financiën en eventueel andere stafleden, aan de hand van het totaal aantal punten (met name de mate van overschrijding van de norm), de begroting en de toegezegde financiële interesse van marktpartijen, de exacte hoogte van de bijdrage bepalen. Het aantal punten waarmee de norm overschreden wordt, bepaalt de kans op toekennen van de gevraagde bijdrage. Hoe groter de overschrijding, hoe groter deze kans.

NAAM PROJECT 'FX'			
STAAT VAN DIENST		naam	PUNTEN
Productiehuis	P		9.19
Regisseurs	R		6.10
Scenaristen	S		7.83
Max. 40 pnt			40.15
			40.00
FINANCIËLE INTERESSE DISTRIBUTEUR	bedrag Proj MG	PUNTEN	
Basispunten ivm garantie op uitbreng Ned. Bioscoop	Distributeur D en Sales Agent S	5	
Proj MG cat 1	25,000.00	12.50	
Proj MG cat 2	0.00	0.00	
Proj MG cat 3	0.00	0.00	
Max. 20 pnt		17.50	17.50
Waardering Deskundigen	naam	PUNTEN	
Deskundige 1	H.	8.00	
Deskundige 2	I.	3.00	
Deskundige 3	J.	0.00	
Deskundige 4	K.	9.00	
Max. 40 pnt		20.00	20.00
		TOTAAL # PUNTEN	77.50

Alleen een MG afgegeven voor de distributieggarantie voor uitbreng in de Nederlandse bioscoop van een distributeur en salesagent die voorkomt op de lijst van *distributeurs* en *salesagents* van het Filmfonds

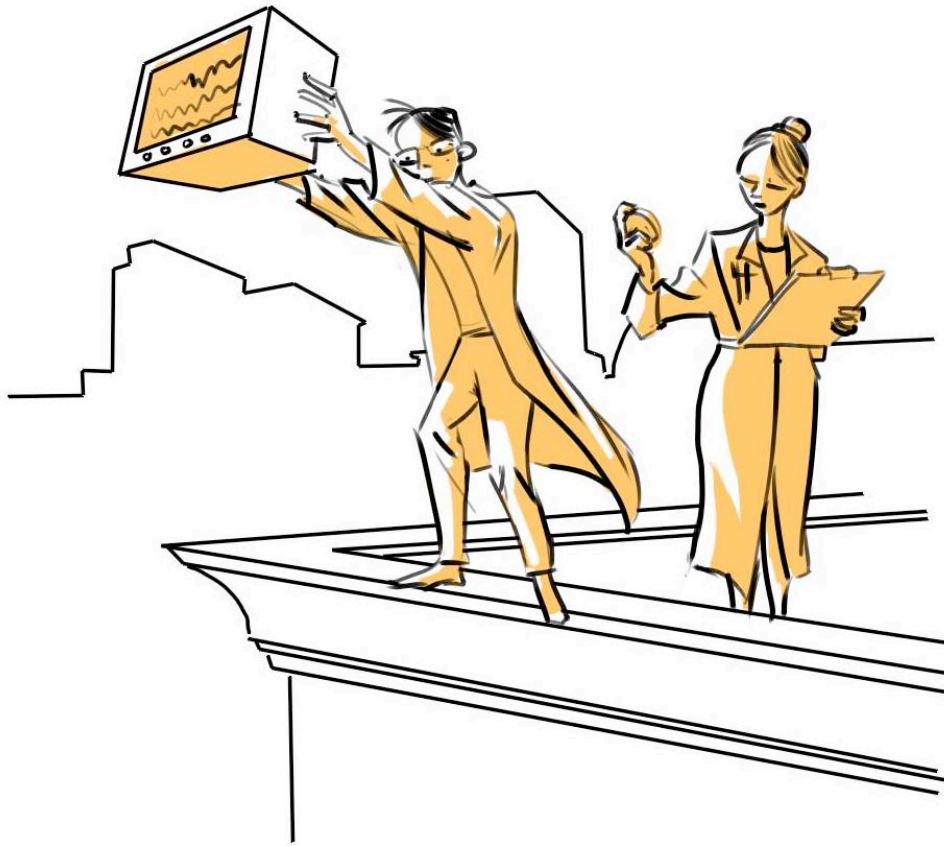
Voor het bepalen van categorie 1,2,3 zie overzicht distributeurs.

$(\text{Proj MG} / \text{Voll MG}) \times 15 = \text{aantal punten}$

Elke deskundige kan maximaal 8 bonuspunten geven voor de kwaliteit van het filmplan.

Gevolgen

Hoewel de onderliggende formule waarmee het cijfer van een filmteam berekend wordt niet eenvoudig is, is het voor een aanvrager vrij gemakkelijk om het cijfer van een project te berekenen. Het is voor een aanvrager belangrijk dat de beoordeling inzichtelijk is, dat hij weet aan welke normen hij moet voldoen. Omdat de formule openbaar is kan een aanvrager zijn cijfer controleren en naast de uitgangspunten en gehanteerde definitieën en doelstelling van de regeling leggen. Het grote voordeel van het werken met punten is dat een aanvrager bij voorbaat zijn kansen kan inschatten en daarom tot op zekere hoogte een planning van te realiseren projecten kan maken.

Test beoordelingsinstrument

Inleiding

In dit hoofdstuk worden in het kort de resultaten van de klankbordbijeenkomsten en de test 2007/2008 besproken.

Klankbordbijeenkomsten

De klankbordbijeenkomsten hebben op verschillende momenten tijdens het onderzoek plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomsten werden verschillende varianten van het instrument gepresenteerd, waarna de afgevaardigden uit de sector en van het Filmfonds hun reacties gaven. Een aantal aspecten is ter sprake gekomen. Allereerst is het gebruik van een rangorde besproken. Uit alle gelederen bleek dat men grote bezwaren heeft tegen openbaarmaking van een rangorde. Omdat het openbaar maken van een rangorde in de ogen van de werkgroep geen functie heeft (het persoonlijk cijfer van een filmmaker is immers niet doorslaggevend voor de beoordeling), is het niet nodig een rangorde te publiceren. Natuurlijk kunnen filmmakers ook de punten van collega-filmmakers gaan berekenen, maar dit is tijdrovend en daarbij is het cijfer snel verouderd. Daarom gaat de werkgroep ervan uit dat de interesse die men voor elkaars punten heeft vergelijkbaar is met de interesse die men sowieso voor elkaars resultaten heeft. Of deze interesse nadelige gevolgen heeft is de vraag. Het kan ook een gezonde vorm van competitie in stand houden of in gang zetten.

Een ander belangrijk discussiepunt was dat het waarderingmodel Staat van Dienst zich zuiver en alleen richt op de resultaten van bioscoopfilms en dat hierbij de resultaten van televisiedrama en andere audiovisuele media niet meegeteld worden. Deze keuze binnen het model wekte onvrede. De werkgroep heeft desondanks hieraan vastgehouden, omdat ze ervan uitgaat dat het waarderingmodel als doel heeft om talent te herkennen voor het maken van speelfilms die

binnen de doelstelling vallen. Aangezien het Filmfonds zich richt op het ontstaan van bioscoopfilms, richt het waarderingsmodel zich ook daarop.

Behalve een aantal meer praktische punten die in het hoofdstuk *Aanbevelingen* en in de bijlage *Ontwikkeling waarderingsmodel Interesse marktpartijen* ter sprake komen, was er zorg over het automatische karakter van het instrument. Men twijfelde aan de wenselijkheid hiervan en of het waarderingsmodel *Staat van Dienst* wel zodanig af te stellen zou zijn dat alleen filmmakers die films binnen de doelstelling van het Filmfonds maken gewaardeerd worden. Deze laatste angst blijkt op grond van de resultaten van de test 2007/2008 ongegrond. De resultaten van deze test zullen in de volgende paragraaf besproken worden. Daar wordt ook aangegeven hoe voorkomen kan worden dat men op oneigenlijke basis voldoet aan de norm. De bezwaren tegen het feit dat er geobjectiveerd wordt, kunnen niet door het instrument weggenomen worden. Dit is een keuze, ontstaan uit de wens de beoordeling inzichtelijker te maken.

Test 2007/2008

Voor de test 2007/2008 zijn alle aanvragen die door de afdeling Lange Speelfilm behandeld zijn, opnieuw beoordeeld met het beoordelingsinstrument *Makers op Waarde Geschat*. Het doel hiervan was om tot de juiste afstelling van het instrument te komen. Bij die afstelling was het belangrijkste criterium dat filmmakers die films maken binnen de doelstelling continuïteit geboden wordt.

(N.B. Wegens het vertrouwelijke karakter van aanvragen en om geen valse verwachtingen te wekken worden er in dit rapport geen individuele projecten besproken.)

De voor dit rapport relevante resultaten van de test 2007 en de test 2008 worden in onderstaande overzichten weergegeven.

2007			
# ingediende proj	Gem. begroting ingediende films	Gem. gevraagde bijdrage	
36	2,235,193	668,722	
Gem. Toegekende bijdrage	# projecten automatisch toegekend via MoWG (mits voll MG en of Sales)	# projecten geslecteerd LSP 2007	Gem. toegekende bijdrage 2007
730,734	5	13	502,935
# proj hiervan met NEGATIEF advies commissie	1	9	# proj hiervan die volgens MoWG niet automatisch worden toegekend
	0	# proj Commercieel	1
	2	# proj Artistiek	7
	3	# proj Cross-over	5
Totaal automatische uitg. MoWG indien alle projecten de gevraagde bijdrage krijgen)	Totaal uitg 2007		
3,653,668	6,538,154		

In 2007 zijn er vijf projecten die op basis van de 40 punten voor de staat van dienst automatisch door het beoordelingsinstrument geselecteerd zouden zijn (mits ze volledige MG en Sales Estimates meebrengen). Het opmerkelijke is dat vier van deze projecten in 2007 ook door de commissie geselecteerd zijn. Hieruit blijkt dat de automatisch door het instrument geselecteerde projecten voor de commissie een zekere kwaliteit hebben. Verder blijkt dat het merendeel van de automatisch geselecteerde projecten artistieke en cross-over projecten zijn. De angst dat (vooral commerciële) filmmakers ongewenst in aanmerking zouden komen voor automatische toekenning is dus ongegrond.

Bij de test 2007/2008 is uitgegaan van een norm van 60 punten. Alle projecten boven deze norm krijgen automatisch een basisbijdrage. De raad van bestuur, het hoofd Speelfilm en het hoofd Financiën kunnen deze toegekende basisbijdrage verhogen op basis van de toegekende punten door deskundigen. Om de uiteindelijke bijdrage te kunnen toekennen moet de begroting van de film goedgekeurd zijn en wordt gekeken naar de betrouwbaarheid van toegezegde financiële interesse van marktpartijen.

Omdat in veel gevallen er geen MG afgegeven was voor het project en de beoordeling van deskundigen anders verloopt dan die met het instrument zou verlopen, is er gekeken naar projecten die 40 punten voor de staat van dienst zouden halen. Deze projecten kunnen immers met een volledige MG of Sales Estimates aan de norm van 60 punten voldoen. Projecten met minder dan 40 punten voor de staat van dienst kunnen wel aan de norm voldoen, maar moeten in dat geval ook een zekere waardering krijgen van de deskundigen.

2008			
# ingediende proj	Gem. begroting ingediende films	Gem. gevraagde bijdrage	
47	2,355,632	601,912	
Gem. Toegekende bijdrage	# projecten automatisch toegekend via MoWG (mits voll MG en of Sales)	# projecten gehonoreerd LSP 2008	Gem. toegekende bijdrage 2008
804,059	7	16	511,740
# proj hiervan met NEGATIEF advies commissie	0	9	# proj hiervan die volgens MoWG NIET automatisch worden toegekend
	1	# proj Commercieel	3
	3	# proj Artistiek	9
	3	# proj Cross-over	4
Totaal automatische uitg. MoWG (indien alle projecten de gevraagde bijdrage krijgen)	Totaal uitg 2008		
5,628,410	8,187,835		

Gevolgen

Door het gebruik van het instrument is het mogelijk dat er een nieuwe stroom aanvragers op gang komt. Aanvragers die het Filmfonds nog niet kende en die op basis van een onverwacht hoog cijfer voor de staat van dienst en volledige marktinteresse aanspraak zullen maken op de automatische regeling. Oneigenlijk gebruik (met name van buitenlandse partijen) ligt op de loer. Omdat deze problemen vergelijkbaar zijn met die van de Suppletieregeling is het aan te bevelen om nauw samen te werken.

Maar ook bestaande productiehuzen zullen anders te werk kunnen gaan dan voorheen en zich, meer dan nu het geval is, gaan concentreren op het ondersteunen van hun project. Een kleine rekensom onder 'succesvolle' producenten leert dat deze producenten dankzij de punten voor staat van dienst met elke regisseur of scenarist die zij geschikt vinden voor hun project (ook beginnende) kunnen samenwerken, mits ze voldoende financiële interesse van 'betrouwbare' marktpartijen⁹ meenemen. De vraag is dan hoe erg het is wanneer er een toeloop komt van succesvolle producenten met stevig gefinancierde projecten. Dit zal het aantal automatisch toegekende bijdragen verhogen, maar omdat de hoogte van de uiteindelijke bijdrage bepaald wordt door de raad van bestuur, kan dit goed in de hand gehouden worden.

De minder 'succesvolle' partijen zullen behalve behoorlijke financiering ook een redelijk tot zeer succesvolle regisseur of scenarist aan hun project moeten verbinden. De ervaring leert dat er binnen de markt en de sector een stevige selectie plaatsvindt alvorens men zich aan een project verbindt. Dit heeft tot gevolg dat de toeloop van deze partijen op de automatische bijdragen ingedamd wordt.

Voor een aanzienlijk deel van de aanvragen zal het oordeel van de deskundigen doorslaggevend blijven. Hoe deze beoordeling het beste gestructureerd kan worden, wordt besproken in de hoofdstukken *Invoering van het instrument* en *Aanbevelingen*.

Conclusies

De angst dat filmmakers die geen films maken binnen de doelstelling van het Filmfonds, gebruik zullen maken van het automatische gedeelte van de regeling lijkt op basis van de test 2007/2008 niet worden bewaarheid. Er was slechts één project van de twaalf dat niet door de commissie gehonoreerd is. De vraag rijst of de beoordeling dan niet beter op basis van collegiale toetsing gedaan kan blijven. De werkgroep oordeelt dat alleen al vanuit het oogpunt van aantoonbare doelmatigheid, inzichtelijkheid, eenvoud en voorspelbaarheid het beoordelingsinstrument een verbetering op de huidige situatie zal betekenen.

Uit de resultaten van de test 2007/2008 valt op te maken dat het Filmfonds met Makers op Waarde Geschat grotendeels dezelfde koers zal blijven varen. Het beoordelingsinstrument biedt het fonds alleen wel de mogelijkheid om inzichtelijker, geformaliseerder, voorspelbaarder en sneller te werk te gaan.

⁹ alleen toezegging van partijen die op de lijst van het Filmfonds voorkomen, worden meegerekend
Nederlands Fonds voor de Film Makers op Waarde Geschat

Invoering van het instrument

Inleiding

In het hoofdstuk *Aanbevelingen* wordt aangegeven hoe het instrument in de ogen van de werkgroep het beste ingevoerd kan worden en hoe een eventuele proefperiode gestructureerd kan worden. Om te kunnen bepalen hoe het instrument in de praktijk het beste functioneert heeft de werkgroep een aantal criteria opgesteld. Aan de hand van deze criteria worden beknopt enkele aanbevelingen gedaan.

Criteria en invoering

DOELMATIGHEID
<i>De doelstelling van de regeling is toetsbaar geformuleerd en er is een aantoonbare relatie tussen de beoordelingscriteria en het bereiken van de doelstelling</i>

Een eerste vereiste is dat de doelstelling van de regeling toetsbaar geformuleerd is. Een tweede vereiste is dat er een heldere visie is op het behalen van de doelstelling.

Dit maakt dat het instrument na verloop van tijd (bij voorkeur vier jaar) getoetst kan worden op doelmatigheid.

Uitgaande van de definities:

Een artistieke film is een film die ten minste één prijs gewonnen heeft op een belangrijk filmfestival (in de categorie waarvoor vier punten toegekend wordt; zie hiervoor het overzicht filmfestivals) en/of die grote waardering krijgt voor de artistieke kwaliteit van door het Filmfonds geraadpleegde deskundigen.

Een Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilm is een film die overwegend in de Nederlandse taal gesproken is en die tenminste 250.000 duizend bezoekers heeft weten te bereiken én ten minste één prijs heeft gewonnen op een van de filmfestivals in binnen- of buitenland (zie overzicht filmfestivals) en/of die door het Filmfonds geraadpleegde deskundigen gewaardeerd wordt voor de commerciële professionele kwaliteit.

Dit betekent dat er films moeten ontstaan met de volgende waardering:

ID:	Films	Jaar van uitgave	Bezoekersaantal	Prijzen	Winsttaandeel	P	Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
2	Ned. Comm. kwaliteitsfilm	2009	250,000	Categorie Gouden kalf		2	8.62	6.92	5.53
4	Artistieke film	2009	500	Categorie selectie Cannes, Berlijn Venetie		4			
							8.62	3.12	8.00

Het beoordelingsinstrument *Makers op Waarde Geschat* blijkt doelmatig wanneer het merendeel van de films hoger of gelijk is aan een 8.62.

Doelmatigheid per project

Om met zekerheid te kunnen zeggen of er een succesvolle artistieke film of commerciële film ontstaat, zou het instrument een voorspelling moeten doen die honderd procent waterdicht is. Die garantie is niet te geven. Er zullen ook films ontstaan die geen prijzen winnen of publiek weten te bereiken.

Het instrument is niet gericht op het doen van een voorspelling per project. Het geeft alleen aan in hoeverre betrokken makers talent hebben voor het maken van artistieke of commerciële kwaliteitsfilms en in hoeverre het project de makers de mogelijkheid geeft zich te ontwikkelen. Deze ontwikkeling gaat met vallen en opstaan en men weet nooit van tevoren wanneer er sprake zal zijn van *vallen* of *opstaan*. De investering in het aanwezige talent zal uiteindelijk wel de kwaliteit van de ontstane films als geheel verhoogd moeten hebben.

INZICHTELIJKHEID

Het is voor aanvragers duidelijk waar een project op beoordeeld wordt en in welke mate aspecten meegewogen worden bij de eindbeoordeling. Vergelijkbare projecten leveren een vergelijkbare beslissing op.

De beoordeling van een project komt tot stand op basis van het toekennen van punten. Zestig procent van deze punten wordt volgens geobjectiveerde maatstaven toegekend. Deze maatstaven en formules zijn openbaar, zodat de aanvrager de waardering voor deze onderdelen zelf kan berekenen. (N.B. Het enige dat niet openbaar is, zijn de gegevens van collega-filmmakers; dit om te voorkomen dat men elkaars punten gaat uitrekenen en er een ranking van makers ontstaat.) De beoordeling is daarmee inzichtelijk, bovendien geldt voor deze geobjectiveerde beoordelingsaspecten dat vergelijkbare projecten vergelijkbare waarderingen opleveren.

Veertig procent van de beoordeling wordt gedaan op basis van een deskundig oordeel. Deze deskundigen kennen bonuspunten toe. De werkgroep kan zich voorstellen dat het totaal van de toegekende bonuspunten van alle adviseurs samen op te vragen is door de aanvrager. In uitzonderlijke gevallen, wanneer er twijfel is over de motivering, zouden ook de individueel toegekende bonuspunten en de motivering, opgevraagd kunnen worden. De aanvrager heeft op die manier inzicht in de totstandkoming van de waardering. Het is niet wenselijk om te eisen dat vergelijkbare projecten ook vergelijkbare bonuspunten toegekend krijgen, omdat dit een checklist zou vereisen op basis waarvan deskundigen hun bonuspunten toekennen. Dit gaat in tegen de wens juist de menselijke, intuïtieve beoordeling een rol te laten spelen. Daarom wordt er voor veertig procent van de beoordeling niet tegemoet gekomen aan deze eis.

Op basis van de helder gedefinieerde doelstelling en visie is voor aanvragers duidelijk wat er van hen verwacht wordt.

ONAFHANKELIJK EN OBJECTIEF

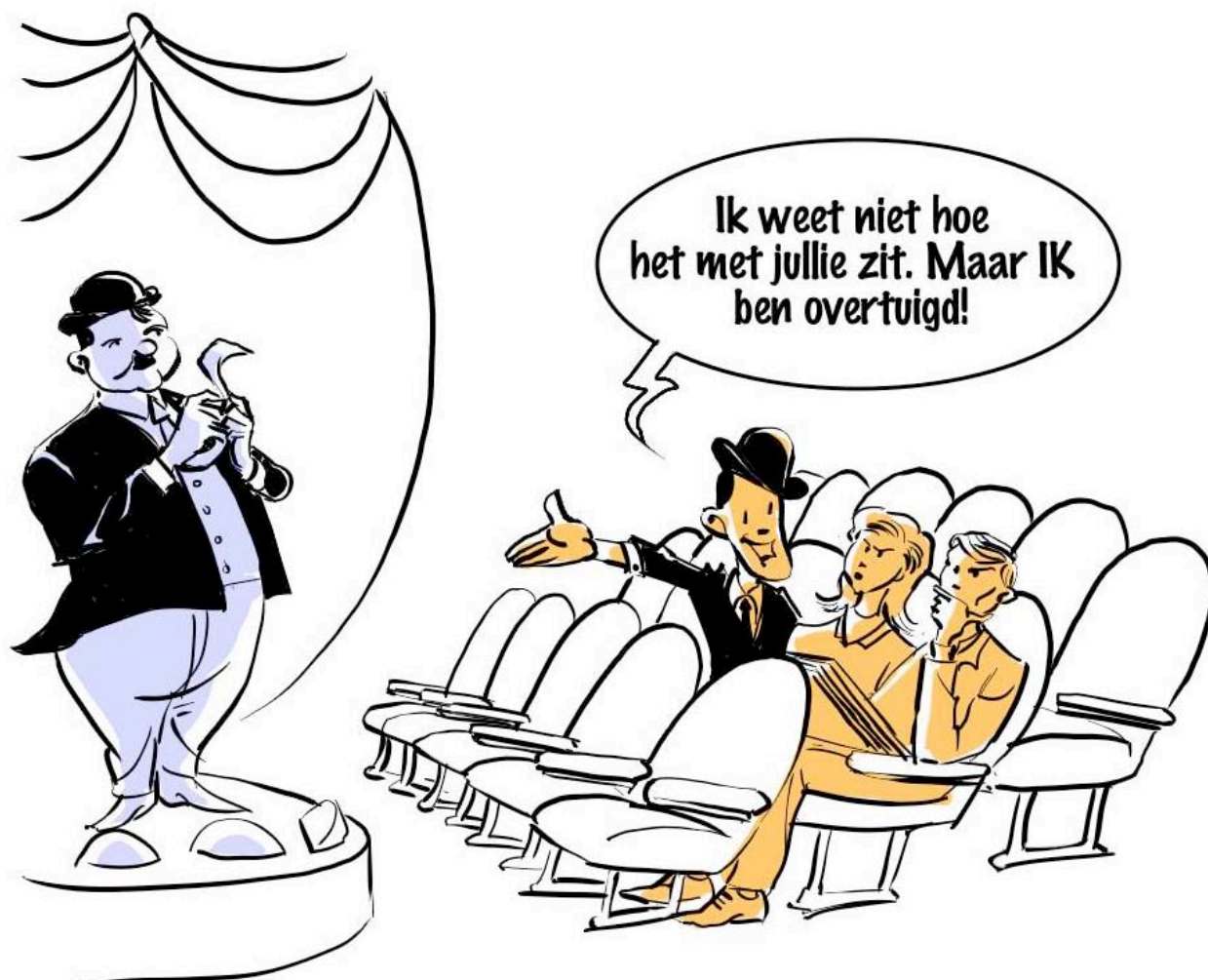
Besluiten worden met grote objectiviteit en onafhankelijkheid genomen

De kracht van besluiten wordt voor een deel bepaald door de objectiviteit en de onafhankelijkheid waarmee deze zijn genomen. Subjectieve, gekleurde en of speculatieve meningen mogen dus geen rol spelen.

Het beoordelingsinstrument heeft de beoordeling daar waar mogelijk geobjectiveerd (voor zestig procent) waarmee de objectiviteit van die beoordeling gegarandeerd objectief tot stand komt. Voor zover de beoordeling subjectief is moet grote onafhankelijkheid worden betracht. Veertig procent van de beoordeling komt tot stand op basis van het deskundig oordeel van adviseurs. Omdat de deskundigen bonuspunten toekennen, spreken zij zich alleen uit wanneer ze in posi-

tieve zin een afwijkend oordeel hebben ten opzichte van de geobjectiveerde beoordeling. De onafhankelijkheid van de beoordeling wordt zoveel mogelijk gewaarborgd, doordat de toekenning van de bonuspunten steekhoudend gemotiveerd moet worden. Daarbij wordt het totaal van de toegekende bonuspunten openbaar gemaakt. Wanneer er achteraf twijfel is over de onafhankelijkheid van een deskundige, kan de motivering voor het toekennen van de bonuspunten door de aanvrager opgevraagd worden.

Er kan geen bezwaar gemaakt worden tegen het nalaten van het toekennen van bonuspunten. Deskundigen kunnen in die gevallen verwijzen naar het geobjectiveerde deel van de beoordeling. Het niet toekennen van bonuspunten geeft aan dat ze niets hebben toe te voegen aan die beoordeling.

PRAKTISCH IN GEBRUIK

De aanvraagprocedure is eenvoudig in gebruik voor aanvragers en medewerkers van het Filmfonds. Het is helder welke informatie er verstrekt moet worden bij de aanvraag. Het Filmfonds kan snel tot een eindoordeel komen. De communicatie over de beslissing is helder en goed beargumenteerd.

Het instrument *Makers op Waarde Geschat* streeft naar een aanvraag procedure die eenvoudig en snel in gebruik is voor aanvragers en medewerkers van het Filmfonds. Hierbij is het belangrijk dat helder is welke informatie er verstrekt moet worden en dat deze informatie ook eenvoudig te verstrekken is. Hetzelfde geldt voor het nemen van besluiten. De be-

sluiten moeten kwalitatief hoogwaardig zijn, maar zijn zodanig logistiek georganiseerd dat er geen tijd verloren gaat. Een heldere, trefzekere communicatie over de genomen besluiten zal deze efficiency kunnen versterken.

De ontwikkeling van de waarderingsmodellen kan de indruk wekken dat het berekenen van het cijfer van een project ingewikkeld is. Dit is echter niet waar. Zoals uit het hoofdstuk *Beoordeling aanvraag in de praktijk* blijkt is het doen van een aanvraag en het berekenen van punten eenvoudig.

In het kort zou de aanvraagprocedure en als volgt uit kunnen zien:

- ➔ De aanvraag begint op de website. Met een inlogcode krijgt de aanvrager toegang tot zijn gegevens en kan hij met de inlogcodes van de betrokken filmmakers het cijfer van de staat van dienst van het hele filmteam berekenen. Vervolgens voert hij de naam van de distributeur (en/of eventueel sales agent) in met het bedrag dat door deze partijen aantoonbaar is toegekend. Vervolgens voert hij het bedrag in van zijn begroting waarna het voorlopige cijfer van het project automatisch berekend wordt.
- ➔ De aanvrager weet op dat moment of hij wel of niet aan de norm voldoet en dus of hij een positief advies zal krijgen.
- ➔ Om de aanvraag officieel te maken stuurt de aanvrager de gegevens door naar het Filmfonds, samen met de gebruikelijke documenten die de 'marktinteresse' aantonen, de begroting van de film, de cv's (waarop ook relevante andere ervaring vermeld staat) van het filmteam, het scenario, synopsis en een toelichting. (N.B. Er kan dus op elk moment een aanvraag worden ingediend)
- ➔ Het verdient aanbeveling om binnen twee weken nadat een aanvraag bij het Filmfonds is binnengekomen, te beoordelen of het project in behandeling kan worden genomen. Hierbij wordt gekeken naar aspecten als: wat is de aard van de aanvraag (artistiek, commercieel), is het project overwegend Nederlands, voldoet het aan de culturele kenmerken, is de marktinteresse aantoonbaar en hebben betrokken partijen zich in het verleden aan afspraken met het Filmfonds gehouden. Afhankelijk van het aantal projecten dat een aanvrager per jaar via het fonds kan realiseren – in principe kunnen producenten en regisseurs maximaal één project per jaar via het fonds realiseren – kan deze voor een bijdrage in aanmerking komen (zie hiervoor de bijlage *Reglement Makers op Waarde Geschat*). Wanneer een van deze aspecten niet klopt, wordt er contact opgenomen met de aanvrager.
- ➔ Wanneer het project in behandeling kan worden genomen, worden de gegevens doorgestuurd naar vier deskundigen. Zij lezen de aanvraag en kennen hun bonuspunten met motivering toe, bij voorkeur binnen maximaal twee weken.
- ➔ Ondertussen wordt ook de begroting nagelopen door een expert. Dit gebeurt eerder grofweg dan minutieus. Er wordt alleen melding gemaakt van grote afwijkingen tussen het inzicht van de expert en die van de aanvragers.
- ➔ Op dat moment zijn alle gegevens die nodig zijn voor het berekenen van het eindcijfer van het project aanwezig en kan het project voorgelegd worden aan de vergadering van de raad van bestuur, het hoofd Speelfilm en het hoofd Financiën. De vergadering komt bij voorkeur binnen twee weken bijeen en bepaalt de hoogte van de bijdrage.
- ➔ De beslissing kan dan gecommuniceerd worden naar de aanvrager. Aan de hand van het waarderingsoverzicht wordt de beoordeling inzichtelijk gemotiveerd. Zestig procent van deze beoordeling kende de aanvrager reeds op het moment van indienen van de aanvraag.

BUDGETBEHEERSING

Het Fondsbudget kan door het gebruik van het beoordelingsinstrument beheersbaar over het jaar en over de verschillende genres en categorieën gespreid worden.

Het instrument moet het budget voor de regeling bij voorkeur zodanig beheersen dat er niet uitgegaan hoeft te worden van het principe wie het eerst komt, wie het eerst maalt. Daarbij moet de uitgavenstroom gedurende het jaar bijgestuurd kunnen worden.

Aan het begin van het jaar wordt de norm, de basisbijdrage en de procedure voor het toekennen van de hoogte van de bijdrage vastgesteld. Het vaststellen van deze norm en de hoogte van de basisbijdrage zou gedaan kunnen worden op basis van een inventarisatie van projecten die de grootste productiehuisen op stapel hebben staan. Hiervoor leveren deze productiehuisen bijvoorbeeld een overzicht aan van projecten (de drie recent succesvolste producenten maximaal twee projecten, de andere producenten één project) die ze gepland hebben. Hierbij vermelden ze het filmteam, de begroting en de distributeur (dit allemaal onder voorbehoud).

De afdeling Lange Speelfilm kan op basis van deze gegevens de kansen van de projecten grofweg beoordelen en taxeren of het budget voor de realisering van deze projecten toereikend is. Op basis hiervan en van het beleidsvoornemen waarin een minimaal aantal films in de verschillende categorieën (artistiek, commercieel) staat, kan de hoogte van de basisbijdrage en de norm worden bepaald.

De norm kan gedurende het jaar verlaagd worden, maar niet verhoogd. (De basisbijdrage kan evenwel gedurende het jaar verhoogd worden en niet verlaagd.) Gezien het doel van het instrument moet de norm dusdanig zijn dat een deel van de aanvragen ook zonder bonuspunten van deskundigen in aanmerking komt voor de basisbijdrage.

Op deze manier is het mogelijk een vrij adequate inschatting te maken van de bedragen die maximaal aan de verschillende projecten toegekend zullen worden. De grootste 'verassingen' zullen liggen bij de projecten waarvan het filmteam weinig waardering krijgt voor staat van dienst, maar die wel maximaal waardering voor marktinteresse krijgen en/of bonuspunten. Deze projecten zullen evenwel niet in aanmerking komen voor een maximale bijdrage.

Het vaststellen van de hoogte van de bijdrage gebeurt op basis van het beschikbare budget, beleidsspeerpunten en het aantal punten dat aan een project is toegekend.

FRAUDE BESTENDIG

Het beoordelingsinstrument moet mogelijkheden hebben om misbruik te voorkomen en aangeven wanneer er sprake is van oneigenlijk gebruik van de regeling.

Misbruik van de regeling ontstaat wanneer een aanvrager zegt een artistieke film of een Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilm te willen maken, maar dat in wezen niet van plan is en alleen geïnteresseerd is in de financiële bijdrage. Wanneer hij dus in wezen een 'slecht plan' indient.

Het beoordelingsinstrument geeft aan in hoeverre makers met eerdere, door hen gemaakte, films hebben laten zien artistieke en/of commerciële resultaten te kunnen boeken. Op basis daarvan is een inschatting te maken van de betrouwbaarheid van de aanvraag. De betrouwbaarheid van de MG en die van de Sales Estimates worden bepaald door de betrouwbaarheid van deze marktpartijen. Het is daarom aan te bevelen dat het Filmfonds werkt met een lijst van distributeurs en sales agents die zij erkennen als marktpartij. Het kan natuurlijk dat 'goede' makers een 'slecht' plan indienen, omdat ze op korte termijn geld nodig hebben. Aangezien makers afgerekend worden op het resultaat, zullen zij, wanneer inderdaad een 'slecht' plan tot een slechte film leidt (een film die geen resultaten boekt en ook van deskundigen geen bonuspunten krijgt), bij een volgende aanvraag minder kans hebben op een bijdrage.

Wordt desondanks een aanvraag foutief beloofd of is er sprake van misbruik van de regeling (de filmbegroting is tussentijds veranderd, bijvoorbeeld, waardoor de bijdrage van het Filmfonds de vijftig procent overschrijdt, et cetera), dan is het voor betrokken partijen de volgende keer moeilijker om een aanvraag te doen. De werkgroep zou er zelfs de voorkeur aan geven dat, wanneer misbruik door een aanvrager is aangetoond, het reglement mogelijkheden biedt om volgende projecten van deze aanvrager niet in behandeling te nemen.

FLEXIBEL

Flexibiliteit t.a.v speerpunten in het beleidsplan en beleid OCW.

Het instrument moet flexibel inzetbaar zijn ten aanzien van speerpunten in het beleidsplan van het Filmfonds. Wanneer het Filmfonds bijvoorbeeld vindt dat er meer aandacht moet komen voor films voor minderheden, dan moet het instrument zodanig aangepast worden dat het aantoonbaar is dat de kans op een bijdrage aan films voor minderheden hierdoor stijgt.

Wanneer er in de toekomst veranderingen in het beleid zijn, biedt het beoordelingsinstrument tal van mogelijkheden om de beoordeling aan te passen. Enkele voorbeelden zijn de parameters (zie bijlage Wiskundige toelichting Makers op Waarde Geschat) die opnieuw af te stellen zijn, zodat ofwel hogere eisen worden geformuleerd ofwel de nadruk meer of minder op recent succes komt te liggen. Ook de keuze voor de waardering van de marktpartijen kan aangepast worden, waardoor er meer of juist minder nadruk op komt te liggen. Tot slot kunnen ook de deskundigen andere keuzes maken bij het toekennen van hun punten, bijvoorbeeld met het oog op beleidsspeerpunten als talentontwikkeling en de stimulering van films die een afspiegeling zijn van de samenleving. Het verdient echter aanbeveling de parameters gedurende een bepaalde beleidsperiode (vier jaar bijvoorbeeld) te bevriezen. Dit om filmmakers de kans te geven een planning te maken en om het instrument te kunnen toetsen op doelmatigheid.

Conclusie

Het instrument voldoet aan een aantal belangrijke voorwaarden: het is doelmatig, inzichtelijk, onafhankelijk, objectief, praktisch in gebruik, fraudebestendig en flexibel en het houdt de uitgaven beheersbaar.

Conclusies

1. Collegiale toetsing in commissies is lastig te objectiveren. De procedure kan weliswaar geformaliseerd worden, maar de beoordeling zelf niet. Dit heeft tot gevolg dat besluiten voor aanvragers geregeld als ondoorzichtig en onvoorspelbaar ervaren worden.
2. Collegiale toetsing van projecten op basis van inhoudelijke kwaliteiten heeft tot gevolg dat het maakproces in zekere mate gekend en beheerst moet worden. Dit leidt binnen de sector tot onvrede en het gevoel betutteld te worden.
3. Het beoordelingsinstrument *Makers op Waarde Geschat* heeft een toetsbaar geformuleerde doelstelling en een heldere visie op het bereiken van de doelstelling. Daarbij zijn de beoordeling *Staat van Dienst* en *Interesse marktpartijen* geobjectiveerd en aangevuld met het oordeel van deskundigen. Voor alle beoordelingsaspecten (staat van dienst, marktinteresse, oordeel deskundigen) worden punten toegekend. Voordelen van deze methode zijn:
 - de beoordeling staat via een heldere visie in relatie tot de doelstelling,
 - de beoordeling komt geformaliseerd en inzichtelijk tot stand,
 - succesvolle filmmakers krijgen continuïteit geboden waardoor zij een planning kunnen maken,
 - het Filmfonds kan zijn uitgaven gedeeltelijk voorspellen en beheersen,
 - er ontstaat een heldere afbakening van de verantwoordelijkheden van het Filmfonds en die van de sector, dit komt de samenwerking ten goede,
 - het doen van een aanvraag is eenvoudig,
 - het is duidelijk welke informatie verstrekt moet worden en waarom,
 - de eindbeoordeling komt efficiënt tot stand,
 - het is helder wat er met kernbegrippen als *succesvol*, *artistiek* en *commercieel* bedoeld wordt,
 - de communicatie over besluiten is zakelijk en helder,
 - er worden strengere eisen gesteld aan de staat van dienst van filmmakers, maar als ze aan de eisen voldoen, hebben ze grote inhoudelijke vrijheid,
 - succesvolle filmmakers kunnen hun eigen signatuur ontwikkelen,
 - ervaren filmmakers hebben ruimte om samen te werken met beginnend talent zodat ook beginnend talent ervaring op kan doen.
4. Uit de test 2007 en de test 2008 is gebleken dat het objectieve automatische deel van de toekenning niet leidt tot ongewenste honorering van projecten. Elf van de twaalf toegekende projecten waren ook door de commissie gehonoreerd. Het Filmfonds zal dus naar verwachting dezelfde koers blijven varen, maar hierbij doelmatiger, inzichtelijker, geformaliseerder, voorspelbaarder en efficiënter te werk gaan.

Aanbevelingen

A) Invoering van het instrument

Tijdens klankbordbijeenkomsten met de sector hebben de deelnemers nadrukkelijk de wens uitgesproken om betrokken te worden bij de besluitvorming over het inzetten van het instrument en de afstelling ervan. Het verdient daarom aanbeveling om naar aanleiding van het in dit rapport gepresenteerde instrument een brede discussie over de uitgangspunten in gang te zetten. Hierbij kan ook besproken worden welke rol het deskundig oordeel zal moeten spelen.

Het verdient hierbij aanbeveling om de norm zodanig af te stellen dat aanvragers op basis van het geobjectiveerde deel automatisch een positief advies kunnen krijgen. (De hoogte van de bijdragen kan daarna bepaald worden door de raad van bestuur.) Als het voldoen aan de objectieve norm namelijk niet tot een positief advies leidt, dan blijft elke aanvrager in alle gevallen afhankelijk van het oordeel van deskundigen en zijn de besluiten, wegens de subjectiviteit van het deskundige oordeel, nauwelijks inzichtelijker of voorspelbaarder geworden, terwijl dit toch het doel was van het onderzoek. De werkgroep beveelt daarom aan om de waarderingsmodellen en de norm zodanig af te stellen dat filmmakers die films maken binnen de doelstelling en die grote steun genieten van marktpartijen automatisch continuïteit te verlenen zodat ze met grote inhoudelijke vrijheid hun films kunnen maken. Alleen dan voldoet het instrument *Makers op Waarde Geschat* aan haar eigen uitgangspunten en hanteert het Filmfonds met dit instrument een beoordeling die inzichtelijk en geformaliseerd tot stand komt.

B) Proefperiode

Wanneer blijkt dat er draagvlak is, kan er een proefperiode aanbreken waarin het instrument gebruikt wordt naast de huidige beoordeling door de commissie. De werkgroep denkt hierbij aan de volgende structurering: het Filmfonds gebruikt het geobjectiveerde deel van het beoordelingsinstrument *MoWG* om het aantal punten voor de staat van dienst en marktinteresse te bepalen. De commissie beoordeelt de projecten op inhoudelijke kwaliteiten (eventueel dubbelblind) en kent onafhankelijk van het geobjectiveerde deel een aantal punten toe. Deze punten worden door de staf en de raad van bestuur afgewogen tegen het aantal geobjectiveerd toegekende punten. Het verdient hierbij aanbeveling om projecten die op basis van de geobjectiveerde beoordeling van de staat van dienst en marktinteresse voldoen aan de norm een positief advies te geven, waarna wanneer de begroting van het Filmfonds dit toelaat een *basisbijdrage* toegekend kan worden. In die gevallen beoordeelt de commissie dan niet of het project een bijdrage krijgt, maar hoeveel het project toegekend krijgt.

C) Fine-tuning van het instrument

Voor een juiste afstelling van het instrument kan er in overleg met de sector gekeken worden naar de volgende onderdelen.

Staat van dienst:

- Het festival overzicht en de waarderings die toegekend zijn. (Mogelijk moet er een categorie met één punt toegevoegd worden. Bijvoorbeeld voor nominatie Gouden Kalf en voor prijzen die op andere terreinen toegekend zijn zoals Beste acteur of Beste actrice)
- Vanuit de sector kwam de wens om bioscoopbezoekersaantallen van Nederlandse films in het buitenland mee te wegen. Er kan onderzocht worden of dit wenselijk is.
- De formules afstellen die de resultaten van een film waardeert: Startwaarde en stijging.
- Het afstellen van de parameters: Halveringstijd en Sigma
- De verhouding waardering producent - regisseur - scenarist (2.4:1.3:1.3) voor het berekenen van het cijfer van het filmteam
- Hoe co-producties beoordeeld kunnen worden.

(NB Het criterium voor een juiste afstelling van het model Staat van Dienst is dat filmmakers die films maken binnen de doelstelling van de regeling een hoge waardering krijgen.)

- **Interesse marktpartijen:**
 - Welke partijen maatgevend zijn voor een artistieke en of commerciële uitbreng van een bioscoopfilm.
 - Indeling categorieën distributeurs.
 - Lijst met sales agents.
 - De hoogte van de MG waarvoor men maximale waardering krijgt.
 - Hoe het beste de controle op juistheid van financiële informatie gestructureerd kan worden.
- **Oordeel deskundigen**
 - De verdeling van bonuspunten en aspecten waarvoor bonuspunten gegeven kunnen worden.
- **Eindcijfer project**
 - De verdeling van de punten *Staat van Dienst* (40), *Interesse marktpartijen* (20), *Oordeel deskundigen* (40).

Het opnieuw afgestelde instrument kan vervolgens tijdens de proefperiode getest worden.

D) Parameters op slot

Het verdient aanbeveling om de afstelling van de parameters van het waarderingsmodel gedurende een beleidsperiode op slot te doen, zodat filmmakers op basis van deze waardering hun kansen in de toekomst kunnen inschatten en een planning kunnen maken en het instrument getoetst kan worden op doelmatigheid.

E) Afstellen van de norm

Het afstellen van de norm moet zodanig gebeuren dat projecten die het maximale aantal punten voor het geobjectiveerde gedeelte - *Staat van Dienst* en *Interesse marktpartijen* - hebben gekregen in aanmerking komen voor een redelijke basisbijdrage.

F) Basisbijdrage

Het verdient aanbeveling om de basisbijdrage per boekjaar vast te stellen, waarna deze bijdrage vervolgens gedurende het jaar wel naar boven bijgesteld kan worden, maar niet naar beneden.

G) Beginnend talent

Beginnend talent kan het beste door filmmakers zelf opgespoord worden. Wanneer het Filmfonds ervaren makers de mogelijkheid geeft - door de manier waarop *Staat van Dienst* gewaardeerd wordt en door het toekennen van bonuspunten - om samen te werken met beginners, kunnen die op een natuurlijke manier ervaring opdoen. Desondanks kan het gebeuren dat beginners niet herkend worden door ervaren collega's en dat zij geen financiering voor hun projecten kunnen vinden. De werkgroep beveelt daarom aan om deze groep te laten beoordelen door de intendanten en voor beginners speciale regelingen te blijven ontwerpen, zoals De Oversteek.

H) Database

De database van de Nederlandse films die de basis vormt voor de beoordeling van filmmakers zou bij voorkeur door een wetenschappelijk instituut of de afdeling film- en mediawetenschappen van de Universiteit van Amsterdam gecontroleerd moeten worden en daarna bijgehouden, zodat de gegevens die verschijnen na het intoetsen van een inlogcode betrouwbaar zijn.

I) Openbaarheid

Alle elementen die relevant zijn voor de beoordeling (formules, reglementen, beoordelingscriteria, et cetera) zijn openbaar, uitgezonderd de individuele gegevens van aanvragers en projecten. Dit om te voorkomen dat het 'cijfer' van een collega of diens project berekend kan worden.

Het verdient daarbij aanbeveling om alleen het totaal van de toegekende bonuspunten per onderdeel te vermelden en de individueel toegekende bonuspunten alleen in gevallen van gegronde twijfel mee te delen.

J) Evaluatie

Het verdient aanbeveling om het instrument na een aantal jaar (vier jaar) op doelmatigheid te toetsen. Dit kan door de films die tijdens die periode gehonoreerd zijn, te waarderen. Het instrument blijkt doelmatig wanneer de films gemiddeld een cijfer van 8.62 of hoger halen.

Bijlagen

Bijlage 01 Definities en reglement *Makers op Waarde Geschat*

Definities beoordelingsinstrument	
SPEELFILM	Een speelfilm telt mee voor de SvD-meter wanneer deze tenminste 70 minuten lang is en een release in de Nederlandse bioscoop heeft gehad.
TALENT	Een filmmaker heeft talent wanneer bewezen is dat hij films kan maken die binnen de doelstelling van de regeling vallen. Het talent van een filmmaker is bewezen wanneer de staat van dienst van de filmmaker aantoont dat de filmmaker films maakt die binnen de doelstelling van de regeling vallen en of wanneer geraadpleegde deskundigen de filmmaker als talentvol beoordelen.
ARTISTIEKE FILM	Een artistieke film is een film die tenminste één prijs gewonnen heeft op een belangrijk filmfestival (in de categorie waarvoor vier punten toegekend wordt, zie hiervoor het overzicht filmfestivals) en/of die grote waardering krijgt voor de artistieke kwaliteit van door het Filmfonds geraadpleegde deskundigen.
NEDERLANDSTALIGE COMMERCIELE KWALITEITSFILM	Een Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilm is een film die overwegend in de Nederlandse taal gesproken is en die ten minste 250.000 duizend bezoekers heeft weten te bereiken én ten minste één prijs heeft gewonnen op een van de filmfestivals in binnen- of buitenland (zie overzicht filmfestivals) en/of door het Filmfonds geraadpleegde deskundigen gewaardeerd wordt vanwege de commerciële professionele kwaliteit.
ARTISTIEKE FILMMAKER	Is een filmmaker die overwegend artistieke films gemaakt heeft.
COMMERCIELE FILMMAKER	Is een filmmaker die overwegend commerciële films gemaakt heeft.
PRODUCENT, REGISSEUR OF SCHRIJVER	De SvD-meter rekent alleen met persoonsgebonden credits en alleen de credit voor producent, regisseur en scenarist (N.B. Geen co-producent, executive producer, script editor, et cetera) van een speelfilm. Wanneer een zelfde credit aan verschillende personen is verleend, wordt het aantal punten gelijkelijk over de credithouders verdeeld. Tenzij betrokkenen kunnen aantonen dat de verdeling anders moet zijn.
Reglement	
EXTRA BEPALING	Producenten en regisseurs kunnen, afhankelijk van hun staat van dienst, een maximaal aantal projecten per jaar via het Filmfonds realiseren.
NEDERLANDSTALIGE PROJECTEN	Het beoordelingsinstrument richt zich op de beoordeling van realiseringaanvragen voor Nederlandstalige bioscoopfilms. Buitenlandstalige projecten worden alleen beoordeeld wanneer ten minste twee van de drie betrokken filmmakers in het filmteam een artistieke filmmaker is.
PUNTENVERDELING	De waarderingen voor de onderdelen <i>Staat van Dienst, Financiële Interesse, Oordeel deskundigen</i> en <i>Bonuspunten beleidsplan</i> worden bij elkaar opgeteld
STAAT VAN DIENST	De waarderingen van de filmmakers worden opgeteld volgens de verhouding 2.4 x PRODUCENTEN + 1.3 x REGISSEURS + 1.3 x SCENARISTEN.

FINANCIËLE INTERESSE	Aan het begin van het jaar wordt de hoogte van de volledige MG's van de verschillende categorieën vastgesteld.
DISTRIBUTEUR	Alleen de MG afgegeven door een van distributeurs die vermeld staan op de lijst <i>distributeurs</i> van het Filmfonds wordt meegewogen. Een distributeur valt binnen een van de volgende categorieën, wanneer deze door het Filmfonds aangemerkt is als Artistiek, Cross-over of Commercieel distributeur.
SALES AGENTS	Alleen de Sales Estimates van sales agents op de lijst <i>Sales Agents</i> van het Filmfonds worden meegewogen in het oordeel.
OORDEEL DESKUNDIGEN	Deskundigen geven hun oordeel over beleidsvragen: voldoet het project aan de culturele kenmerken, valt het binnen de regeling Moeilijke Film en/of vallen een of meer aspecten van het filmplan binnen de speerpunten van het beleidsplan.
BONUSPUNTEN STAAT VAN DIENST	Elke deskundige kan bonuspunten geven voor de staat van dienst van het filmteam.
KWALITEITEN FILMPLAN	Elke deskundige geeft een waardering voor de verschillende kwaliteiten van het filmplan, of het filmplan op professionele wijze mogelijkheden biedt voor een debuutfilm, voor continuïteit, innovatie of bijzondere artistieke, commerciële resultaten.

Bijlage 02 Veel gestelde vragen

Hebben beginnende filmmakers nog wel een kans?

Het instrument biedt een aantal mogelijkheden voor beginnende filmmakers. Allereerst kan een beginnend talent samenwerken met ervaren en succesvolle filmmakers. Een beginnend filmmaker heeft ook kans wanneer marktpartijen aantoonbaar vertrouwen hebben in het project. Verder is het mogelijk dat deskundigen hun vertrouwen in beginnend talent uitspreken. De werkgroep beveelt bovendien aan een filmteam dat geheel uit beginnende filmmakers bestaat te laten beoordelen en begeleiden door de intendant en om talentontwikkelingsregelingen, zoals de *Oversteek*, te laten voortbestaan.

Als het belangrijk is dat talent zich kan ontwikkelen, waarom wordt er dan geen slate funding gehanteerd?

De bijdragen worden op projectbasis toegekend, omdat dan een aanvrager bij het indienen van een volgend project afge-rekend kan worden op de resultaten van zijn vorige project. Misbruik van de regeling kan zo worden tegengegaan.

Hoe belangrijk is de rangorde van filmmakers?

De ranking van filmmakers zal niet openbaar gemaakt worden, omdat de rangorde zelf niet belangrijk is voor de beoor-deling van een project. Het individuele cijfer van een filmmaker is daarvoor te veel een onderdeel – immers ook de cij-fers van de andere makers binnen het filmteam, de marktinteresse en het oordeel van deskundigen spelen een rol – om doorslaggevend te zijn. De rangorde wordt alleen gebruikt in de testfase van het waarderingsmodel. De rangorde geeft aan of het waarderingsmodel de ‘juiste’ makers waardeert, namelijk die makers die films maken binnen de doelstelling van het Filmfonds.

Met de formules en een database kan iedereen die dat wil een rangorde berekenen. Dit is veel werk en de rangorde is snel verouderd. Wil deze rangorde interessant zijn, dan moet die voortdurend geüpdate worden. Uiteindelijk vertelt de rangorde niet veel meer dan dat een filmmaker succesvol is en dat hij misschien succesvoller is dan een ander. Dit is iets wat meestal al algemeen bekend is.

Gaan filmmakers bij het samenstellen van het filmteam niet alleen maar punten tellen?

Als filmmakers denken dat ze met het tellen van punten films kunnen maken die resultaten boeken, moeten ze dat doen. Als echter blijkt dat makers zich te veel door punten hebben laten leiden en niet meer hebben gekeken of ze daarmee resultaten kunnen boeken, hebben ze de volgende keer minder kans op een bijdrage.

De waardering van een filmteam en de verdeling van de punten binnen het team is daarbij zodanig dat ervaren, succes-volle makers geen punten hoeven te tellen, omdat ze veel vrijheid hebben in de keuze van de andere teamleden. Een ervaren, succesvolle producent brengt 30 van de 40 punten in en kan met een beginnend schrijver en regisseur samen-werken. Hiervoor krijgt hij maximaal 10 bonuspunten, zodat hij toch de maximale 40 punten behaalt.

Een ervaren en succesvolle regisseur en schrijver brengen samen 30 punten van de 40 in, waardoor ze ook wanneer ze met een onervaren producent werken toch 40 punten kunnen behalen.

Wanneer een project een automatische toekenning krijgt via MoWG en het project krijgt ook een Suppletiebijdrage, wordt dan niet vijftig procent van het budget door de overheid gesubsidieerd zonder een inhoudelijke toets?

Allereerst kent het instrument MoWG slechts in uitzonderlijke gevallen automatisch toe (vijf projecten in 2007 en zeven in 2008, zie hoofdstuk *Test instrument*) en daar waar het automatisch toekent, is de toegekende bijdrage in eerste instantie alleen de basisbijdrage. Pas als het Filmfonds (bijvoorbeeld de raad van bestuur met het hoofd Speelfilm en het hoofd Financiën) besloten heeft dat het project meer verdient – mede op basis van inhoudelijke kwaliteiten – kan de basisbijdrage verhoogd worden tot de gevraagde bijdrage. Om vervolgens daadwerkelijk vijftig procent toegewezen te krijgen moet het project bij het Suppletiefonds ook nog een financiële toets doorlopen. Tegen die tijd is het project grondig op allerlei aspecten (staat van dienst, inhoudelijk en financieel) getoetst.

Is het instrument niet enorm fraudegevoelig?

Makers die aan de norm voldoen, hebben recht op een bijdrage. De kunst is de norm zo af te stellen dat er een profiel ontstaat dat overeenkomt met de doelstelling van de regeling. De kans dat mensen op oneigenlijke gronden (valse distributieverklaring, verkeerde begroting, et cetera) kunnen voldoen aan de norm, is aanwezig maar wordt verkleind omdat de gegevens waarmee de staat van dienst berekend wordt door het Filmfonds zelf aangeleverd worden, terwijl alleen distributieverklaringen en Sales Estimates van door het Filmfonds erkende partijen meetellen. Wanneer deze partijen onjuiste gegevens aanleveren, kunnen ze van de lijst geschrapt worden. Hetzelfde geldt voor aanvragers die aantoonbaar misbruik maken van de regeling of hun afspraken niet nakomen; zij zullen de volgende keer ofwel weinig kans op een bijdrage hebben of zelfs helemaal geen aanvraag meer kunnen indienen.

Het gebruik van het instrument vereist een reglement waarin ook geregeld wordt dat er controle is op de besteding van de bijdrage. Dit om ervoor te zorgen dat de toegekende bijdrage besteed wordt aan de film.

Wordt de inzichtelijkheid van de beoordeling niet ondermijnd door de ingewikkeldheid van de formules?

De achterliggende techniek is ingewikkeld, maar het berekenen van de cijfers en het doen van een aanvraag is dat niet. Het Filmfonds drukt met de waardering voor de staat van dienst uit wat het onder kwaliteit verstaat. Deze waardering voldoet aan eisen die in lijn zijn met de doelstelling van het Filmfonds, zoals: er is een balans tussen commerciële en artistieke films, ervaring is belangrijk, er is ruimte voor experiment (een enkele tegenvallende film haalt een filmmaker niet meteen naar beneden), beginners hebben ook een kans, et cetera.

Wanneer er verschil van mening is over de waardering van de staat van dienst, kan het Filmfonds aanwijzen welke aspecten van de staat van dienst het cijfer bepalen en deze in het licht van de doelstelling verantwoorden.

Is het beoordelingsinstrument ook voor andere regelingen binnen het Filmfonds en andere cultuurfondsen te gebruiken?

Elke regeling die zich richt op het stimuleren van het ontstaan van een bepaalde kunstvorm kan in principe beoordeeld worden met het beoordelingsinstrument. Hiervoor is het nodig dat de doelstelling van de regeling toetsbaar gedefinieerd is. Dit kan men doen door kwaliteit uit te drukken in meetbare resultaten (prijzen, bezoekersaantallen, expositie in belangrijke musea, et cetera). Vervolgens kan in kaart gebracht worden welke makers deze resultaten boeken en kunnen de parameters van het waarderingsmodel afgesteld worden, zodat die makers die werk leveren dat in het verlengde van de doelstelling ligt, hoog gewaardeerd worden.

Ook de garantie op openbaarmaking op een platform is voor veel kunstvormen in kaart te brengen, waardoor deze meegewogen kan worden.

Het oordeel van deskundigen kan ingeschakeld worden om makers die nog geen resultaten met hun werk geboekt hebben te kunnen waarderen en om de mogelijkheden van het project te kunnen herkennen. Ook kunnen er voor speerpunten in het beleid extra bonuspunten toegekend worden.

Bijlage 03 Fragment database

Titel	Release Datum	Bezoekersaantal	Festivalprijzen	Producent	Producent	Producent	Regisseur	Scenarist	Scenarist	Scenarist
Langer licht	20/Apr/06	2,061	geen	Frans van Gestel	Jeroen Beker		David Lammers	David Lammers		
Laura Ley	16-Mar-89	350	geen	Kees Kasander	Denis Wigman		Jenne Sipman	Jenne Sipman		
Le Bal masqué	12-Nov-98	201	geen	Stef Cockmartin	Daniël Zúta		Julien Vrebos	Julien Vrebos	Willy Van Poucke	Gerrie Van Rompaey
Leedvermaak	6-Oct-89	34,958	NFF Gouden Kalif beste regie	Gijs Versluys			Frans Weisz	Judith Herzberg		
Leefl	28/Sep/05	102,808	geen	Anton Smit	Hanneke Niens		Willem van de Sande Bakhuyzen	Maria Goos		
Lef	20/Jan/00	6,171	geen	Marijke Kloosterman	Ron Termaat		Ron Termaat	Ron Termaat		
Left Luggage	30/May/98	243,754	BIFF official competition	Hans Pos	Dave Schram	Ate de Jong	Jeroen Krabbé	Edwin de Vries		
Lek	27-Apr-00	96,256	NFF Gouden Kalif beste film, NFF Gouden Kalif beste regie, NFF Gouden Kalif beste scenario	Rolf Koot	Jean van de Velde		Jean van de Velde	Jean van de Velde	Simon de Waal	
Lepel	2-Feb-05	208,748	geen	Joost de Vries	Leontine Petit		Willem van de Sande Bakhuyzen	Mieke de Jong		
Les Diseurs de vérité	6-Apr-00	1,489	IFFR Tiger Competition	Frans van Gestel	Jeroen Beker		Karim Traïdia	Karim Traïdia		
Let the Music Dance	21-Sep-90	355	geen	Sherman de Jesus			Pim de la Parra	Pim de la Parra	Ian Lopez	P.J. Vernu

Bijlage 05 Festivaloverzicht

Waardingen worden toegekend aan producent, regisseur en scenarioschrijver

	2 punten	4 punten	6 punten	8 punten	10 punten
Naam festival Academy Awards "Oscar"		Short List	Nomination Best Foreign Film		Academy award Best Foreign Film
British Academy of Film and Television Arts	Nomination best film/ british film/ not in english language, director, original screenplay		Winnaar award		
Berlin International Film Festival, Berlinale	Official Generation competitie (kinder- en jeugdfilm competitie) Out of Competition (geen competitie wel hoofdprogramma) Panorama (deelname, geen competitie) Forum of New Cinema (deelname, geen competitie)	Official competition Winnaar Generation competitie Crystal Bear Winnaar First Feature Film		Gouden Beer	
Cannes, Festival de Cannes	Un Certain Regard (deelname) Semaine de la Critique (deelname) Quinzaine (deelname)	Official competition Winnaar Semaine de la Critique / Critics Award Winnaar camera d'or 1e film (debuutprijs)			Gouden Palm
Cinekid	Winnaar Cinekid Leeuw				
European Film Award	Nomination		Winnaar award		
Golden Globe Awards		Nomination Best Foreign Film		Winnaar Golden Globe Best Foreign Film	
Karlovy Vary International Film Festival	Deelname competitie				
Locarno, Film Festival	Deelname aan kleine competitie (zoals bijv. Swiss Air Cross Air prijs)	Official competition	Gouden Luipaard		
Rome Film Festival	Deelname competitie				
Rotterdam, International Film Festival	Tiger competitie	Winnaar Tiger award is 3 beste films -> distribute NL			
San Sebastian International Film Festival	Horizontes Zabaltegi (competitie)	Official competition	Gouden Schelp		
Sundance Film Festival	Deelname competitie	Winnaar The Sundance/NHK International Filmmakers Award			
Tokio International Film Festival	Deelname competitie Foreign Language Deelname competitie	Winnaar, Award best director, Tokyo Sakura Grand Prix, Award for Best Artistic Contribution			
Toronto filmfestival	Deelname				
Utrecht, Nederlands Film Festival	Winnaar Gouden Kalf beste film Winnaar Gouden Kalf beste regie Winnaar Gouden kalf beste scenario Winnaar Gouden kalf oeuvre prijs				
Venetië, Mostra Internazionale d'Arte Cinematografica, la biennale	Controcorrente (Upstream) Orizzonti/Lion of the Future Venice days	Official competition Settimane della critica (bestaat deze nog) FIPRESCI award / Winnaar Critics Award		Gouden Leeuw	

Bijlage 06 Overzicht waarderingen filmcijfer

Bezoekersaantal	Prijzen	Winstaandeel	P	Cijfer	Cijfer Bezoekers	Cijfer Prijzen
10,000				3.32	3.32	0.00
25,000				3.64	3.64	0.00
50,000				4.13	4.13	0.00
100,000				5.00	5.00	0.00
125,000				5.39	5.39	0.00
135,000				5.54	5.54	0.00
175,000				6.07	6.07	0.00
200,000				6.38	6.38	0.00
250,000				6.92	6.92	0.00
350,000				7.77	7.77	0.00
450,000				8.38	8.38	0.00
600,000				9.00	9.00	0.00
750,000				9.38	9.38	0.00
1,000,000				9.72	9.72	0.00
1,500,000				9.94	9.94	0.00
	festival prijsvoorbeelden			3.10	3.10	0.00
	cinekid leeuw, certain regard, nom european film award, tiger competition, gouden kalf		2	6.92	3.10	5.53
	Winnaar Generation competitie Crystal Bear, Berlijn, nom Beste For film Golden Globe, Sundance		4	8.62	3.10	8.00
	Nom Oscar, Gouden luipaard, gouden schelp etc.		6	9.38	3.10	9.11
	Gouden Beer, Golden Globe best For film		8	9.72	3.10	9.60
	Academy award, gouden palm		10	9.88	3.10	9.82

Appendix: wiskundige onderbouwing makers op waarde geschat

Richard J. Boucherie
Afdeling Toegepaste Wiskunde
Universiteit Twente

19 mei 2009

Inleiding

Deze appendix bevat de wiskundige onderbouwing van makers op waarde geschat. De eerste sectie bevat de uitgangspunten. De tweede sectie de vertaling naar een wiskundige probleemstelling, en de statistische uitwerking van dit wiskundige model. De derde sectie bevat een overzicht van het model en mogelijkheden voor beleidkeuzen.

1 Uitgangspunten

Beoordeling van filmmakers kan plaats vinden op vele gronden. Als uitgangspunt voor een objectieve beoordeling wordt hier gekozen voor een beoordeling op basis van de resultaten die een filmmaker oplevert: de kwaliteit van de film. Voor het bepalen van zijn kwaliteit wordt een filmmaker geïdentificeerd met de door hem gemaakte films. Kwaliteit op basis van gerealiseerde films is uiteraard gebaseerd op het verleden, en biedt geen garantie voor de kwaliteit van een nieuw te maken film, maar drukt wel een zekere *potentie* uit om een goede film te kunnen maken.

De kwaliteit van een film wordt uitgedrukt in een filmcijfer dat bepaald wordt op basis van filmprijzen (artistieke waarde) en box office (commerciële waarde). Dit filmcijfer is de basis van het kwaliteitsmodel voor de filmmaker, maar kan niet recht-toe-recht-aan worden gebruikt. Immers, het kan zijn dat een goede film toevallig is uitgebracht op een ongelukkig moment. Het model houdt rekening met toevallige factoren middels een model uit de kansrekening. De potentie van de filmmaker wordt met behulp van statistische methoden geschat.

De kwaliteit van een film in een ver verleden geeft minder informatie over de potentie van een filmmaker dan de kwaliteit van een zeer recente film. Het filmcijfer wordt hiertoe middels een disconteringsfactor teruggerekend naar een huidige waarde.

2 Wiskundige modellering

2.1 Het filmcijfer

Iedere film zal scoren in een aantal categorieën. Voor het waarderingsmodel kiezen we voor de categorieën commercieel succes en artistiek succes. Ook aan een combinatie van commercieel en artistiek succes willen we een cijfer toe kunnen kennen. Voor het bepalen van een cijfer voor een film hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. Het cijfer van een film ligt tussen de 0 en 10, waardoor het eenvoudig als een rapportcijfer is te interpreteren.
2. Het filmcijfer dient te stijgen in het aantal bezoekers, en de stijging dient af te vlakken in het aantal bezoekers.
3. Het filmcijfer dient te stijgen in het aantal punten voor filmprijzen en de stijging dient af te vlakken in het aantal punten.

De weging tussen belang van bezoekersaantal en filmprijspunten wordt bepaald door het beleid van het filmfonds. Om films met een zeer klein aantal bezoekers en/of een kleine filmprijs een niet al te laag cijfer te geven, hetgeen een onevenredig groot effect zou hebben op de totale waardering van een filmmaker, is uitgegaan van een minimaal cijfer 2. Deze overwegingen resulteren in de volgende formule voor het filmcijfer:

$$\text{Filmcijfer} = 10 * (1 - (2/10)^{(\text{Bezoekers}/(500000)+0,231+(\text{Prijzen}/4)}).$$

Merk op dat hierin 500.000 bezoekers dezelfde waarde vertegenwoordigen als 4 artistieke punten, en resulteert in een filmcijfer 7,8. Voor 1.000.000 bezoekers is dit cijfer 8,7, evenals voor 500.000 bezoekers plus 4 artistieke punten.

De ijkpunten die bepaald worden uit het beleid van het filmfonds zijn

- de mate van stijging van de curve, bepaald door de factor $2/10$,
- de weging van bezoekersaantallen en artistieke punten, alsmede hun verhouding, bepaald door de getallen 500.000 en 4,
- het minimale filmcijfer, bepaald door de startwaarde 0,231

2.2 De potentie van een filmmaker

Van de door een filmmaker gemaakte en uitgebrachte films is bekend wat het filmcijfer is. Deze cijfers bepalen samen de potentie van de filmmaker. Hiertoe dienen we rekening te houden met toevallige factoren die het succes van een film bepalen.

Als startpunt stellen we dat het succes van iedere film van een filmmaker bepaald wordt door de potentie van de maker, μ_i , en de ruis in het filmcijfer U_{ij} voor de j -de film van filmmaker i . We komen zo tot de volgende formule voor het filmcijfer, X_{ij} , van de j -de film van filmmaker i :

$$X_{ij} = \mu_i + U_{ij}.$$

Dit filmcijfer is bekend wanneer bezoekersaantallen en filmprijspunten van een film bekend zijn, maar de potentie en de ruis zijn nog niet bekend, en worden middels statistische methoden bepaald uit een database met alle gegevens (boxoffice en prijzen) van de uitgebrachte films. De rationale is dat deze database gebruikt wordt om een uitspraak te doen over de huidige potentie μ_i van filmmaker i en zo te komen tot een voorspelling van het filmcijfer van een door deze maker nieuw uit te brengen film.

De onzekerheid of ruis U_{ij} in het filmcijfer wordt bepaald onder de volgende aannamen:

1. ervaring filmmaker: hoe meer ervaring, hoe kleiner de ruis
2. tijdvariabele: hoe langer geleden, hoe groter de ruis
3. winstaandeel van de filmmaker: hoe groter het winstaandeel, hoe groter de invloed op de variabiliteit voor deze maker
4. toevalligheid ten gevolge van de omgeving: deze toevalligheid is voor alle filmmakers gelijk

Zowel het filmcijfer als de ruis zijn stochastische variabelen (toevalsvariabelen). De verwachting (het gemiddelde) cijfer van filmmaker i is de potentie μ_i :

$$E(X_{ij}) = \mu_i.$$

De variabiliteit in het filmcijfer wordt bepaald door de ruis: $Var(X_{ij}) = Var(U_{ij})$. Deze variabiliteit wordt op grond van bovenstaande vier aannamen bepaald als

$$Var(X_{ij}) = Var(U_{ij}) = \sigma^2 w_i^2 v_j^2,$$

waarin v_j de tijdvariabele beschrijft

$$v_j^2 = 1/(\alpha_j \gamma_v^{t-t_j}),$$

w_i de ervaring van de filmmaker beschrijft

$$1/w_i^2 = \sum_{j \in f_i} \alpha_j \gamma_w^{t-t_j},$$

en

$$\sigma^2$$

de algemene ruis, en waarin

- α_j het winstaandeel is van de filmmaker in film j
- γ_v de disconteringsfactor is die aangeeft in welk tempo de invloed van een film veroudert
- γ_w de disconteringsfactor is die aangeeft in welk tempo de ervaring van een filmmaker veroudert
- t , resp. t_j het huidige jaar en het jaar van uitgifte zijn van film j zijn
- f_i de collectie is van alle films uitgebracht door filmmaker i .

De ijkpunten die bepaald worden uit het beleid van het filmfonds zijn

- de disconteringsfactoren γ_v en γ_w .

De waarde σ is voor alle filmmakers gelijk, en wordt middels statistische technieken geschat uit een database met alle gegevens (boxoffice en prijzen) van de uitgebrachte films.

2.3 Statistische analyse ter bepaling potentie en ruis

Om te komen tot een schatting van de parameters μ_i voor alle filmmakers en σ^2 voor alle filmmakers gezamenlijk zullen we aannemen dat filmcijfers een normale verdeling bezitten. Dit is een in de kansrekening en statistiek typisch gebruikte verdeling wanneer een toevalsvariabele bepaald wordt door een groot aantal kleine effecten.

Voor de potentie van filmmaker μ_i is de beste zuivere schatter die schatter die de convexe combinatie van de som van de varianties minimaliseert, dwz

$$\hat{\mu}_i = \sum_{j \in f_i} d_j X_{ij}$$

met $d_j, j \in f_i$, de oplossing van

$$\min \left\{ \sum_{j \in f_i} d_j^2 v_j^2 \mid \sum_{j \in f_i} d_j = 1 \right\}$$

We vinden zo

$$d_j = \frac{\alpha_j \gamma_v^{t-t_j}}{\sum_{k \in f_i} \alpha_k \gamma_v^{t-t_k}}$$

en dus

$$\hat{\mu}_i = \sum_{j \in f_i} \frac{\alpha_j \gamma_v^{t-t_j}}{\sum_{k \in f_i} \alpha_k \gamma_v^{t-t_k}} X_{ij}$$

Deze uitdrukking geeft aan dat de potentie bepaald wordt als gewogen gemiddelde van de filmcijfers, met wegingsfactoren bepaald door het aandeel in de films en de disconteringsfactor voor de films.

De gemeenschappelijke variantieterm of algemene ruisterm σ^2 kan eenvoudig uit de database bepaald worden door voor iedere film het cijfer X_{ij} te corrigeren voor de potentie van de maker, μ_i , en vervolgens voor zowel de tijdvariabele v_j^2 en de ervaringsvariabele w_i^2 . Hierna kan σ bepaald worden als een gewone steekproefstandaardafwijking.

2.4 Het cijfer van een filmmaker

Als uitgangspunt voor de bepaling van potentie en variabiliteit hebben we genomen dat filmcijfers een normale verdeling bezitten. We hebben zo de potentie, dat wil zeggen het cijfer dat een nieuw te maken film van deze maker naar verwachting zal scoren, alsmede de ruis of variabiliteit in deze voorspelling bepaald. Wanneer we deze aanname doorvoeren, dan zal de kansverdeling van het cijfer V_i van een nieuw te maken film van maker i ook bij benadering normaal zijn:

$$V_i \sim N(\mu_i, \sigma^2 w_i^2)$$

Het cijfer, C_i , van filmmaker i is dan bepaald door de kans dat een film van filmmaker i minimaal een drempelwaarde x scoort:

$$C_i = 10P(V_i > x).$$

Deze drempelwaarde is een beleidskeuze van het filmfonds.

3 Overzicht

Hieronder volgt een overzicht van het model, de vereiste parameterkeuzen en de ruimte voor beleidsinvulling binnen het model.

Filmcijfer voor een reeds uitgebrachte specifieke film is

$$Filmcijfer = 10 * (1 - (2/10)^{(Bezoekers/(500000)+0,231+(Prijsen/4)}).$$

Het filmcijfer X_{ij} van een film j uitgebracht door maker i is de realisatie van een stochastische variabele die normaal verdeeld is met gemiddelde of potentie μ_i en variantie $Var(U_{ij})$:

$$X_{ij} = \mu_i + U_{ij}.$$

zodanig dat

$$\begin{aligned} E(X_{ij}) &= \mu_i, \\ Var(X_{ij}) &= Var(U_{ij}) = \sigma^2 w_i^2 v_j^2, \\ v_j^2 &= 1/(\alpha_j \gamma_v^{t-t_j}), \\ 1/w_i^2 &= \sum_{j \in f_i} \alpha_j \gamma_w^{t-t_j}, \end{aligned}$$

De potentie μ_i worden geschat uit de database middels

$$\hat{\mu}_i = \sum_{j \in f_i} \frac{\alpha_j \gamma_v^{t-t_j}}{\sum_{k \in f_i} \alpha_k \gamma_v^{t-t_k}} C_j$$

en de gemeenschappelijke variantieterm of algemene ruisterm σ^2 als standaardsteekproefvariantie van de filmcijfers gecorrigeerd voor potentie, tijd- en ervaringsvariabele.

De kansverdeling van het cijfer V_i van een nieuw te maken film van maker i is ook bij benadering normaal:

$$V_i \sim N(\mu_i, \sigma^2 w_i^2)$$

Het cijfer C_i van filmmaker i is dan bepaald door de kans dat een film minimaal een drempelwaarde x scoort:

$$C_i = 10P(V_i > x).$$

De beleidskeuze van het filmfonds die de uiteindelijke volgorde van filmmakers bepaalt is als volgt verdisconteerd in het model. Met betrekking tot filmcijfer:

- de mate van stijging van de curve, bepaald door de factor 2/10,

- de weging van bezoekersaantallen en artistieke punten, alsmede hun verhouding, bepaald door de getallen 500.000 en 4,
- het minimale filmcijfer, bepaald door de startwaarde 0,231

Met betrekking tot de ruis:

- de disconteringsfactoren γ_v en γ_w

Met betrekking tot het cijfer van de maker:

- de waarde van de drempel x

Bijlage 08 Ontwikkeling waarderingsmodel interesse marktpartijen

Inleiding

Voor het berekenen van de waardering voor de getoonde interesse van marktpartijen wordt alleen gekeken naar partijen die een uitbreng in de Nederlandse bioscoop of vertoning op filmfestivals garanderen. Omroepen, dvd-uitbreng, et cetera, zijn niet meegerekend, omdat de regeling Lange Speelfilm bedoeld is voor het ontstaan van bioscoopfilms.

Het waarderingsmodel wordt om bovenstaande reden nauwkeuriger omschreven met Garantie op uitbreng op beoogd platform, waarbij in dit geval met platform de uitbreng in de bioscoop en/of op festivals bedoeld wordt.

Cijfer Garantie op uitbreng in de bioscoop en/of festival (beoogd platform)

Het doel van dit waarderingsmodel is om waardering te kunnen geven voor de kwaliteit waarmee de film commercieel of artistiek uitgebracht zal worden.

De formule gaat uit van het volgende principe: hoe hoger de MG, hoe hoger het cijfer. Achterliggende gedachte is dat bij een hogere MG, de distributeur meer zijn best zal doen de gedane investering terug te verdienen, waardoor de kans groter wordt dat de film zijn publiek bereikt.

Het nadeel van deze benadering is dat hierdoor commerciële films in het voordeel zijn. Voor deze films worden veel hogere MG's afgegeven dan voor artistieke films. In die zin meet het model dus vooral de kwaliteit van de uitbreng van commerciële films en niet de artistieke mogelijkheden van een film op festivals.

Mogelijke oplossingen hiervoor zijn:

- de interesse van buitenlandse sales agents wordt meegerekend (moet nog onderzocht)
- en/of distributeurs worden onderverdeeld in drie groepen:
- distributeurs die zich richten op de uitbreng van overwegend artistieke films,
- distributeurs die zich richten op de uitbreng van cross-over films,
- distributeurs die zich voornamelijk richten op commerciële films.

Voor het uitvoeren van de test 2008 hebben we de laatste oplossing onderzocht en distributeurs onderverdeeld in drie categorieën (zie bijlage met overzicht welke distributeur tot welke categorie behoort). Dit leidde tot het volgende waarderingsmodel.

INTERESSE MARKTPARTIJEN			
GARANTIE UITBRENG BIOSCOOP / VERTONING FESTIVALS			
Garantie op uitbreng in de Nederlandse bioscoop. Onafhankelijk van hoogte MG		5 punten	
Categorie 1.			
MG afgegeven door distributeur die zich richt op artistieke films			
Voor alle budgetten	$MG/50.000 \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	

Voor het berekenen van de waardering voor getoonde interesse van marktpartijen wordt alleen gekeken naar partijen die een uitbreng in de Nederlandse bioscoop of vertoning op filmfestivals garanderen.

INTERESSE MARKTPARTIJEN			
GARANTIE UITBRENG BIOSCOOP / VERTONING FESTIVALS			
Categorie 2.			
MG afgegeven door distributeur die zich richt op cross-over films			
Budget tot 3 milj	$MG / 200.000 \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
Budget 3 miljoen hoger	$MG / 10\% \text{ budget} \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
Categorie 3.			
MG afgegeven door distributeur die zich richt op commerciële films			
Budget tot 5 miljoen	$MG / 400.000 \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
Budget 5 miljoen en hoger	$MG / 10\% \text{ budget} \times 15 =$ aantal punten	max. 15 punten	
	Totaal	20 punten	

De MG van distributeurs die zich op de uitbreng van artistieke films richten, kan op bovenstaande manier anders gewogen worden dan de MG van distributeurs die zich op cross-over films of zuiver commerciële films richten.

Aan het begin van het jaar wordt de basishoogte van de MG voor de verschillende categorieën vastgesteld. Die kan het ene jaar 30.000 euro voor een artistieke film zijn en het andere jaar 15.000.

(N.B. Bij het ter perse gaan van dit rapport waren er opmerkingen vanuit de sector, met name van Petra Goedings en Stienette Bosklopper, over het meewegen van de interesse van sales agents. Voor een deel zijn deze opmerkingen verwerkt en opgenomen in de aanbevelingen.)

Bijlage 09 Literatuurlijst

- <http://www.geocities.com/hollywood/theater/2180/nfove.html>
- Baër, N., Bos, M., Feenstra A., (2008) Makers op Waarde Geschat. Een nieuwe selectiemethode voor de Nederlandse film, Universiteit Twente
- Blokker, B., 'Filmfonds betuttelt producenten', *NRC Handelsblad*, 06-10-2006
- Brakman, I. Corman. T., Een nieuwe poot onder de Nederlandse filmproductie, Advies aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- <http://www.minocw.nl/documenten/47397a.pdf>
- Van der Laan, M.C. (2006), Filmbrief
- <http://www.minocw.nl/documenten/15125.pdf>
- Van Rompuy, B. (2005), Nationale steunmaatregelen voor de filmsector in een economisch geïntegreerd Europa, Vrije Universiteit Brussel
www.ucddr.be/download.aspx?c=.VSBB&n=52541&ct=52124&e=136405
- Smalenburg, S. en Vinckx Y., Moddergooien. Ruzie musea en overheid over rol subsidiegever, 17-11-2006
- Ockhuysen, R., 'Regisseurs doen aanval op Filmfonds', *de Volkskrant*, 05-03-2005

Websites

- http://nl.wikipedia.org/wiki/Paul_Verhoeven
- <http://www.nfpk.nl/index.php?id=94>, Mondriaan stichting
- http://www.mondriaanfoundation.nl/#/ms/over_ons/adviescommissies/ en Filmfonds
- http://www.filmfonds.nl/organisatie/missie_en_beleid
- <http://www.filmfonds.nl/files/Uitvoeringsregeling%20Lange%20Speelfilm%20juni%202008.pdf>
- <http://www.cnc.fr>
- <http://www.dfi.dk>
- <http://www.ffa.nde>
- <http://www.filmfonds.nl>
- <http://www.cito.nl/>

Bijlage 10 Begrippenlijst

Adviseurs

Om te beoordelen of aanvragen voor de ontwikkeling of realisering van een speelfilm binnen de doelstelling van de regeling vallen, maakt het Filmfonds gebruik van het deskundige oordeel van collega-filmmakers. Deze worden adviseurs of deskundigen genoemd.

Artistieke Film

Een film met een kunstzinnig karakter mogelijk bestemd voor een relatief beperkte doelgroep.

Volgens MoWG is een artistieke film een film

1. die ten minste één prijs gewonnen heeft op een belangrijk filmfestival (in de categorie waarvoor vier punten toegekend wordt, zie het overzicht *Filmfestivals*)

en / of

2. die grote waardering krijgt voor de artistieke kwaliteit van door het Filmfonds geraadpleegde deskundigen.

Authenticiteit

Het begrip authenticiteit is een kwaliteitskenmerk. Het betreft de mate van betrouwbaarheid van de originaliteit en herkomst van een film.

Basisbijdrage MoWG

Het bepalen van de hoogte van de bijdrage is geformaliseerd door het instellen van een norm waaraan een project moet voldoen wil er een basisbijdrage toegekend kunnen worden. Deze norm en de hoogte van de basisbijdrage worden aan het begin van een boekjaar vastgesteld.

Beoordelingscriteria (commissie)

De commissie toetst projecten artistiek inhoudelijk op grond van de volgende drie criteria (art.1 lid.3 Uitvoeringsregeling)

- de originaliteit en authenticiteit van het scenario,
- de soliditeit en uitvoerbaarheid van het filmplan,
- de staat van dienst en het vakmanschap van de makers.

(<http://www.filmfonds.nl/files/Uitvoeringsregeling%20Lange%20Speelfilm%20juni%202008.pdf>)

Beoordelingsinstrument

Het doel van de beoordeling is het herkennen van talent van filmmakers en de mogelijkheid die filmmakers met de realisering van het project hebben om artistieke en Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilms te maken, zodat ze hun talent kunnen ontwikkelen.

CNC

Centre national de la cinématographie (Frans filmfonds)

Collegiale toetsing

Een beoordeling die gebaseerd op een persoonlijke inschatting van de collega-filmmakers van de kwaliteit van het eindproduct op basis van een plan.

Commerciële film (Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilm)

Volgens het Filmfonds een film die bestemd is voor een breed publiek, mogelijk door zijn toegankelijkheid.

Volgens MoWG een Nederlandstalige commerciële kwaliteitsfilm. Oftewel, een film die overwegend in de Nederlandse taal gesproken is en

1. die tenminste 250.000 duizend bezoekers heeft weten te bereiken én ten minste één prijs heeft gewonnen op een van de filmfestivals in binnen- of buitenland (zie overzicht filmfestivals) en/of
2. door het Filmfonds geraadpleegde deskundigen gewaardeerd wordt vanwege de commerciële professionele kwaliteit.

Commissie

De commissie speelfilm bestaat uit ten minste drie leden (adviseurs) en adviseert het bestuur over een aanvraag. (http://www.filmfonds.nl/realisering_speelfilm)

Coproducties (internationale)

Film die tot stand komt door samenwerking tussen verschillende landen.

Database

Voor het onderzoek MoWG is een database ontwikkeld. Hierin worden films met een minimale speelduur van zeventig minuten die in de Nederlandse bioscoop zijn uitgebracht, vermeld. In deze database staan met name films van makers die de afgelopen jaren een aanvraag hebben gedaan bij het Filmfonds.

Deskundigen

Zie adviseurs.

DDG

Dutch Directors Guild

DFI

Danske Filminstitut (Deens filmfonds)

FFA

Filmförderungsanstalt, Duits filmfonds

Filmbrief

Een brief uit van 2006 van staatssecretaris Medy van der Laan waarin de speerpunten van OCW geformuleerd staan.

Filmfonds

Ook wel Nederlands Fonds voor de Film. Het Filmfonds heeft de taak het door OCW beschikbaar gestelde bedrag te besteden. Het doet dit door bijdragen te verlenen in de ontwikkelings- en realiseringkosten van een grote diversiteit aan films (korte, lange, animatie, documentaire etc.) en door initiatieven te ondersteunen die een goed klimaat voor de Nederlandse film bevorderen.

Filmplan

Om adviseurs in staat te stellen zich een oordeel te vormen van de uiteindelijke film, wordt aanvragers gevraagd een filmplan in te dienen. Dit filmplan bestaat uit de cv's van de betrokken filmmakers (soms ook cast en crew), het scenario (en/of een synopsis), de visie en toelichting van de makers, de begroting en het financieringsplan en eventuele aanvullende informatie op basis van een mondelinge toelichting van de makers.

Filmteam

De producent(en), regisseur(s) en scenarist(en) van een film.

Kernteam

Zie filmteam.

Makers op Waarde Geschat

Een beoordeling die ervan uitgaat dat de kwaliteit van de filmcultuur afhankelijk is van talent en de mogelijkheden die dit talent heeft om zich te ontwikkelen. Het beoordelingsinstrument is hierdoor gericht op het herkennen van talent in plaats van op het herkennen van kwaliteiten van het uiteindelijke product.

NVS

Nederlandse Vereniging van Speelfilmproducenten

OCW

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Parameter

In de exacte wetenschappen is een parameter een onbekende of variabele die de uiteindelijke toestand van een systeem, dan wel de uiteindelijke waarde van een uitdrukking bepaalt wanneer deze een waarde toegekend krijgt. Bezoekersaantallen, festivalprijzen, halveringstijd en potentie van de filmmaker zijn de parameters van het MoWG-beoordelingsinstrument.

Productiefonds voor de Nederlandse Film

Samen met het Fonds voor de Nederlandse film de voorloper van het huidige Filmfonds.

Publiekspotential

Verwachte aantal bioscoopbezoekers van een film.

Realiseringsaanvragen Lange Speelfilm

Een subsidieaanvraag voor de productiekosten van een film.

Referentiepunten (Referentz-regeling)

Een producent die gevestigd is in Duitsland heeft recht op subsidie als deze een nieuwe film wil maken. De producent heeft hier alleen recht op als deze al eerder een Duitse (of een coproductie) heeft geproduceerd die 100.000 'referentie'-punten heeft gehaald binnen een jaar nadat de film is uitgebracht. Deze punten zijn gebaseerd op zowel commercieel succes uitgedrukt in het aantal bioscoopbezoekers als het succes op internationale (A-)festivals. Daarbij dient de nieuwe film minimaal 50.000 bioscoopbezoekers te trekken.

Selectiemethode

De wijze waarop het Filmfonds kiest aan welke filmprojecten subsidie wordt toegekend.

Sector

Filmmakers en andere betrokkenen van de Nederlandse film.

Stimulans voor Succes

Het Filmfonds kent jaarlijks aan filmmakers van de meest succesvolle artistieke en commerciële film een geldbedrag toe om de ontwikkeling van volgende films aan te moedigen.

Suppletierregeling

Deze subsidieregeling heeft ten doel het bevorderen van de totstandkoming van bioscoopfilms die een culturele waarde hebben, omdat zij bijdragen aan de diversiteit van cultuuruitingen in Nederland, én door hun toegankelijkheid in staat zijn grotere groepen van de bevolking te bereiken. Daartoe hanteert deze subsidieregeling als graadmeter voor toegankelijkheid de door marktpartijen in deze bioscoopfilms toegezegde investeringen, voor zover die gelet op het taalgebied waarop deze bioscoopfilms zijn gericht onvoldoende zijn om de met de voortbrenging en bioscoopuitbreng gemoeide filmkosten vooraf te dekken. (bron http://filmfonds.nl/files/File/DEFSuppl_regeling_%20NL_260309.pdf)

Synopsis

Het woord synopsis is afkomstig uit het Grieks en betekent letterlijk 'samen (ge-)zien'. Het gaat om een overzichtelijke weergave of samenvatting van de inhoud van een kunstwerk, boek of film (je kunt in één oogopslag de inhoud zien in één à twee). <http://nl.wikipedia.org/wiki/Synopsis>

UT

Universiteit Twente

VSenV

Vereniging van Schrijvers en Vertalers. Het Netwerk Scenario Schrijvers is hiervan een onderdeel.